

સત્યમેવ જયતે.

હીન્દુ હીરા

શ્રી

અમદાવાદ જિલ્લા સંકટ

નીવારણ ફંડ પર ઉપકારી-

ઓનું વર્ણન.

આ સંસ્થાની ચતુરાશ તાસીની મવાન.

ત્રિવાણીનું તોફાન-મરજી ઉચાડ્યા છે એન,

પવન પાણીનું તોફાન-હૃદયમાં આવ્યું છે એન.

મર્ત્ય ભૂત વ્યાધિન નાશ્યા છે.

આરંભ ૧ હી.

મુદ્રા ૧૯૮૪.

મત ૧૦૦૦

સને ૧૯૨૨.

મદાસદ અને કર્તા.

દત્ત નીમી મોવાજી કરશનજી જોશી.

શ્રી. રામચંદ પરા તાળે સાબુંદ.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કોપીરાસ્ટ્રિંગ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૨૦૮૮ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ અમદાવાદ વિજ્ઞાન મંડિત

જીવાનુદા ૬૬ ૫૨ ઉપકારી

વિષય શોધ બાંધકામ

૬૬૬૬

સત્યમેવ જયતે.

હીન્દના હીરા.

શ્રી

અમદાવાદ જીલ્લા સંકટ નીવારણ ફંડ પર ઉપકારી- ઓનું વર્ણન.

ચંમે તેરની ચતુરાઇ, તાસીની નવાઇ.

ત્યાગ્રીનું તોફાન-સર્વના ઉઘાડયા છે કાંન,
પવન પાણીનું તોફાન-હૃદયમાં આવ્યું છે જ્ઞાન.

સર્વ હ્રદયવાદિન રાખ્યા છે.

આવૃત્તિ ૧ હી.

પ્રત ૧૦૦૦

સંવત ૧૯૮૪.

સને ૧૯૨૮.

પ્રકાશક અને કર્તા.

દત્ત નીમી મોગરજી કરશનજી જોશી.

મુ. રામગઢ પરા. તાબે સાણંદ.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી ગ્રંથોપસંગ્રહ
૧૪૦૯૬

અમદાવાદ કાલુપુર કપાસીઆ બજારમાં રોયલ પ્રીન્ટીંગ
પ્રેસમાં રાયચંદ હીરાચંદ છાપી.

॥ ૐ ॥

સમર્પણ અમુલ્ય ભેટ.

વડીલ તુલ્ય,

રા. રા. શ્રીમંત શેઠ સાહેબો તથા સાહુકારો માહા-
જન સમસ્ત વિગેરે.

આપનો મહારા તરફનો આવર્ણ્ય પ્રેમ સમયો સમયની યોગ્ય
સલાહ અને સાહાનુભૂતી કરેલા ઉપકારીઓનું ઉત્તેજન તથા

લીધેલ અનન્ય સતત પરિશ્રમ માયા મમતા તેમજ

નિઃસ્વાર્થ ॥ આટઆટલા આભારોથી દબાએલો અને

તમે પ્રતિ અનેરી રીતેજ આકર્ષાયેલો એવો હું

આ એક અદ્ય કૃતિ મહારી નાનકડી પવીત્ર

યાદી તમારા ચરણોમાં ધરી આજે કાંઈ

આકાંક્ષે કૃત કૃત્ય થાઉં છું અને

સદા સર્વદા તમારા સ્નેહ

સાહાનુભૂતી અને સુસલાહનીજ

આશા રાખું છું અમુલ્ય

ભેટ સમર્પનાર નમ્ર

વીનંતી.

જેસી, મોરારજી કરસનજી.

પ્રસ્તાવના.

સંવત ૧૯૮૩ ના અસાડ માસમાં પવન પાણીના ત્રાસથી પ્રજા આદી ગૃહસ્થ વીગેરે માહા સંકટમાં આવી ગયેલા-તેઓના સંકટમાં સહાયતા કરનારા ગુજરાત અમદાવાદ છક્ષા તાલુકાઓમાં ગામો ગામડામાં ' પ્રજાના દુખો જોઈને રક્ષણ કરતા ચોમાસામાં અન્ન વસ્ત્ર ખેડુનોને જળદ તથા ખીજ આપીને રક્ષણ કર્યું તથા ધરો ચણાવવાને માટે લોન તરીકે તથા ધરમાદા રોકડ તથા ધરોના કાટમાળ પતરાં આપનારા અમદાવાદ સંકટ નીવારણ ફંડ સમીતી શેઠ સાહુકારો વીગેરે માજન મળી પ્રજાનું રક્ષણ કર્યું પાન્ડવનાં અપાર દુખો જોઈ સમયો સમય દૃષ્ટિ પરમાત્મા સહાયતા કરના હતા તેમ આ કડીણ કળજીગમાં દુદ્રતી પરમાત્માના કોપથી અતીવૃષ્ટી પવન પાણીના જોરમાં કસ્ટ પામેલી પ્રજાનું રક્ષણ કરતા સરકાર તથા શ્રીમંત શેઠ સાહુકારો મહા-જન સમસ્ત મળી પ્રજાનું રક્ષણ કર્યું. જેવી રીતે દૃષ્ટિ પ્રભુએ ગોકુળ વંદાવનની પ્રજા ઈંદ્ર રાજના કોપથી મેઘરાજાએ અતીવૃષ્ટી કરી પ્રજાને મહા સંકટ પડ્યું હતું. ગોવાળીયાઓનું તથા ગાયોનું રક્ષણ દૃષ્ટિ પ્રભુએ કર્યું હતું. તેવીજ રીતે આપ શેઠ સાહુકારોએ પ્રજાનું રક્ષણ કર્યું છે તે પ્રજાની આંશીસો લીધી છે.

સાખી.

ધર્મ ધોરીધર ધીરવીર, કીધાં છે શુભ કામો;

જન્મ જોમીને દીપાવી રાખ્યાં અમર નામો.

લેખક-દત્ત નીમી, મોરારજી કરશનજી જોસી.

તા સાણંદ-ચેખડાનું પર્-રામગઢ.

(રાગ કુવ્વાલી.)

ત્રીટીશ રાજ્ય રહો અંમર, અમારા શીર છત્ર છેઃ
દીક્ષી ગાદી તજતપર, સ્વદક્ષી રાજ્ય કરતા છે. ટેક.
સંકટ નીવારણ કુંડ દરશી, ગવરનર થયા છે ખુશી;
મુંબઈ ઇલાકાને, તપાસ્યા જીલ્લા તાલુકાને. ૧

પ્રજનાં સંકટો જોઈને, તગાવી આપી છે પ્રજને;
સર્વને ધીરજો દીધી, પ્રજની સાયતા ટીધી. ૨

સંકટમાં સહાય કરનારા, પ્રજના પ્રાંણથી ખ્યારા;
હતા કોઈ નીરાધારે, તેઓને દીધા છે આધારે. ૩

સર્વદા સહાય કરજો, ભુલચુક માફ તો કરજો;
પ્રજની આત્મીયો ફળજો, ન્યાય નીતીથી વરતજો. ૪

સંવત ૧૯૮૭ ની સાલમાં અતી ટાઈપીને ત્રાસથી ભયંકર કાળા
પાણીની રેલમાં પ્રજને બહુ સંકટ આવી પડેલું તેમાં નામદાર સરકાર
તપાસ લેતાં ગવરનર દીક્ષીથી પધારેલા અને ગુજરાત અમદાવાદ
જિલ્લામાં પધારી. જે શેઠ સાહુકારોએ પ્રજને સંકટમાં સાયતા આપીને
સંકટ નીવારણ કુંડને દેખી પોતે ઘણા ખુશી થયા ને શેઠ સાહુકારો
સર્વને સાચાસી આપી અને પ્રજને તગાવી આપી પ્રજના સહાયક-
રક થયા છે.

અનુક્રમણીકા.

વિષય.	પૃષ્ઠ.
૧ પવન પાણીના તોફાનનાં ગાયન	૧-૧૧
૨ ધન્ય હીન્દ માત ગળ્યા કામ કીધાં પ્રજા તણાં ...	૧૨
૩ ધર્મ રક્ષણનું કૃણ ને ગણુના	,,
૪ તાસીની નવાઇ	,,
૫ હમારા દેશના હીરા	,,
૬ રા. રા. શેઠ જમનાદાસ ચુનીલાલ	,,
૭ રા. રા. શેઠ અંબાલાલ સારાભાઇ	૧૪
૮ રા. રા. શેઠ મંગળદાસ ગીરધરભાઇ	૧૫
૯ રા. રા. કેશવલાલ પ્રેમચંદભાઈ	,,
૧૦ રા. રા. શ્રીયુત વલ્લભભાઇ	,,
૧૧ રા. રા. મીસ્ટર, માવલંકરભાઇ	,,
૧૨ રા. રા. શેઠ, કરતુરભાઇ લાલભાઇ	,,
૧૩ રા. રા. શેઠ, અમૃતલાલ હરગોવીંદભાઇ	,,
૧૪ મસ્કતી મારકીટ માઝન સમસ્ત	,,
૧૫ રા. રા. શેઠ, સાહુકાર વીંગેરે અમદાવાદ	,,
૧૬ શહેરો વડોદરા સાગર જેવું	૧૬
૧૭ વડોદરા માથે વાદળુ વળીયું	૧૭
૧૮ કમેટી બાગને લીધો સમેટી	૧૮
૧૯ મહારાજ સયાશીરાવ બહાદુર	૧૯

૨૦	રાજ્ય ધ્રાંગધરાના નામદાર દળુર સાહેબ	...	૨૦-૨૨
૨૧	ચંમેતેરની ચતુરાઇ	...	૨૩-૨૬
૨૨	ચંમેતેર તાવ ખીમારી	...	૨૭
૨૩	સત્ય ધર્મના ખારા	...	૨૮
૨૪	ધાયા ધર્મને સાફ પ્રગ્નના પ્રાણને માટે	...	૨૯
૨૫	અમદાવાદ જીલ્લા સંકટ નીવારણ ફંડ શેઠ, સાહેબો		
	મહાજન સમસ્ત શેઠ સાહુકાર વીગેરે	...	૩૦

શ્રી હત્ત નીમી:—

૨૬	જેશી, મોરારી કરસનજી કૃત ગજન કવાલી સિરવી		
	ભજન કીરતન	...	૩૬

સત્યમેવ જયતે

શ્રી અમદાવાદ જિલ્લા સંકટ નીવારણ ફંડ પર ઉપકારીઓનું વર્ણન.

પરમાત્માની ગતી ન્યારી છે તેમની ગતીને કોઈ પોહોંચી શક્યા નથી કાળની ગહન ગતી છે પોતે સ્વતંત્ર છે. પુર્વે જેવાં દીવામણુ કર્યા હશે તે આ પંચભુત દેહને ભોગવ્યા વીના છુટકો નથી સંવત ૧૯૮૩ ને અશાઠ કૃત્તનપક્ષમાં ગહુ વૃષ્ટી પવન પાણીને જોરથી પ્રગ્નને ઉપદ્રવને સંકટ આવ્યું ને વાંચો.

ગાયન ૧ હું

(રાગ ઝગલ કવાલી.)

કાળ અકથી બચાવો કહેણા કરો કીરતાર હવે રે.
પવન પાણી અક આવ્યું કોણુ બચાવે હવે રે ટેક.
દૈત્રવની ગતી ન્યારી છે દૈત્રવ ફોં સો કરે.
ઇશ બચાવે તો બચે છે આધાર નથી હવે રે. ૧

અતી વૃષ્ટીને ત્રાસથી છોડ્યાં મા બાપ બાળને.
જળનાં ઉપન્યા જળને મળીયા દોસ નહી કોઈનો હવે ૨
મનની આશા મનમાં રહી આશા પુરણ નો થહી.
કરમ સંજોગે મળ્યાને વીજોગીયાં થયાં હવે રે. ૩
છેલ્લા હવે છે રામ રામ છળકપટ ને છોડજો.
મોરારી મન સત્ય ચરણે સત્યથી ચાલો હવે રે. ૪

મનુષ્ય માત્ર આદી પશુ પંખી કે દરેક જીવને ઉત્પન્ન થાવાનું
સ્થાન તો જળ છે-પુરવનાં સારા યા નરતા કર્મ ભોગવવા આ
ભોગી સાથે જન્મ થાય છે જ્યારે નીમીત ખુટે છે તે વખતે આશા
તૃષ્ણા ધરત્યાર કુળનાં કુટુંબ પુત્ર પરિવારને છોડી કાળને સ્વાધીન
થાવું પડે છે-પુત્રીયું જન્મ પુત્રીયુ મરણું-જરેતી ક્ષયનંમ-સારાં
યા નરતાં કરમ ભોગવવાં વારંમવાર જન્મ લેવો પડે છે-જેથી સત્ય
કર્મ પર ઉપકાર અને ધર્મ વડે મનુષ્ય-મોક્ષની ગતીને પામે છે.

તાસીની સાલમાં બહુ વરસાદ થવાથી રહેવાના મકાન ધર-
બાર કે વસ્ત્ર વીનાનાં થઇ ગયાં ઘરોમાં પાણી ભરાવાથી સામાન
વીગેરે અન્નખીજ ડટાઇ ગયાં ખાવાનાં પણ સાધન કે રહેવાનું કાંઈ
પણ રહ્યું નહી ઇશ્વરી કુદરતને બલીહારી છે.

ગાયન ૨ જી

(રાગ ગઝલ કવાલી)

(બાકો રાખ્યું નહીં રે.)

તાસીની સાલે તોફાન કીધું ગરીબ ધન.

અતીસે વરસાદ પડીયો ઉપાય આપ્યો નહી રે. ટેક.

ઘરોમાં પાણી ભરાણું સામાંના ઘર તણાણું.
 અન બીજા ડટાઇ ગયું ખાવાનું કાંઈ નહીં રે. ૧
 જળ જળાકાર થયું કયાં જઈ રેવું હવે.
 ઝાડે ચડીયાં હેઠાં પડીયા જાયવાની આશા નહીં રે ૨
 અરે રે કોઈ જાચાવો જીવ હવે જાય છે.
 આરે દુનીયાંમાંથી આલ્યા રેવાના હવે નહીં રે ૩
 અહંકાર મમતાને છોડો દેહ અલીમાનને.
 મોરારી મંત્ર સત્ય ચરણે સત્યને છોડો નહીં રે. ૪

સમુદ્ર માફક જ્યારે જળ આવી પોહોચ્યું તે વખતે પોતાના
 જીવ જાચાવવા ઝાડો ઉપર ચડ્યાં પણ પવન કે જીણે હદ ઉપરાંત
 ચાચાથી સમુદ્રના વક્ષો ઉખેડી નાખ્યાં-પોકાર કરે છે કે અરેરે અમોને
 કાઈ જાચાવો આ અમારા જીવો આ દુનીયામાં આવેલા તે સર્વને
 છોડીને વેહેતા જળમાં અમારા દેહ તણાતા આલ્યા જાય છે હવે
 હેલા રાંમ રાંમ છે ભાઈઓ-આ દેહના અલીમાન છોડી મનુષ્ય
 જન્મનો લાહાવો સત્યથી લઇને જન્મભોમી દીપાવો પવન પાણીને
 વંતરથી-મોટા મોટા તરંગર ધનવાન કે ગરીબોને હીમત કે માન
 પુત્રવી દીધા ગામડાઓમાં કે શહેરમાં રાંધેલાં અનાજો તેમના તેમજ
 રહ્યાં. ઘરોમાં છતાં અનાજ ભુખ્યાં રહેવું પડ્યું છે એક તરફથી ભુખ
 બીજી આવેલું દુખ સહન નહીં થવાથી પણ પાણી મનુષ્ય મુઝાઈને
 વેહેતા જળમાં તણાઇ જવું પડ્યું-કાઈ કાઈનું મૃત્યુ પણ રહ્યું નહીં.

ગાયન ૩ જી

(રાગ ગઝલ કવાલી.)

પવન પાણી એ કોપ કીધો કોણ ગરીબ ધનવાન છે રે (૨)

કોઈકનાં રાખ્યાં રહ્યાં અંન ન ભુખ્યાં ન મળ્યાં લોજન.
 કોઈ કોઈનું સગુ ન રહ્યું જીવ લહીને જાય છે રે. ૧
 પહેલે માળે પાણી ચડયું મીઠકત ઘરની ડટાયછે.
 પશુ પંખી મનુષ્ય મુંઝાણાં જળમાં તણાતાં જાય છે. ૨
 ચુનાથી ગચ્છી કરેલી પડી સાત માળની હવેલી.
 પથર ઇંટોનાં મકાન પડીયા માટી ગળતી જાય છે રે. ૩
 આધાર કોઈનો નહી આધાર વિસ્વ નાથનો
 મોરારી મન સત્ય ચરણે દુનીયાં દુખી થાય છે રે. ૪

જેમ કોઈ દાવાસી આવેલો હોય તે પોતાના જીવ ગયાવયા
 જાડે ચડે કે નાસી જવા માંડે. પણ નાસીને ક્યાં જવું આતો અ-
 ચાનક કાળું પાણી આવવાથી-કોઈ રીતે આધાર રહ્યો નહી આવ
 ઇચ્છા સમોનારતી-દૈધ્ય ઇચ્છા પ્રવૃત્ત તે પોતાની ઇચ્છા સર્વ નાશ
 થઈ ગઈ-દૈવની ઇચ્છા પ્રમાણે થાય છે કેમકે જન્મની તે મરણની
 દોરી પરમાત્માના હાથમાં છે. જેથી સત્યથી ચાલવું હિતમ છે.
 કાળા પાણીની ઘણી રેલ આવવાથી મોટી મોહોટી નદીઓનાં નીરો
 છલકાઈ ગયાં-મોહોટાં તળાવો પણ તોડી નાખ્યાં. જળનું અપાર
 જોર છે કેમકે મોહોટા પાહોડોને તોડી નાંખે છે ત્યારે નદી નાળાંકે
 સડકનો હિસાબ ક્યાં.

ગાયન ૪ થું

(રાગ ગઝલ કવાલી)

કાળા પાણીની રેલ આવી નદી નીરો છલકાય છે રે
 પવન પાણીએ નાખ્યા હલાવી ઘણો દુખદાય છે રે ટેક

સડક નાળાં તોડી નાંખ્યાં તાર થાંભલા ટીંગાય છે.
 સલ્લેપાટો ઉંધા દેખી ગાડી પાછી જાય છે રે. ૧
 તાર ટપાલો ખંધ રહી ટેલીફોન ધુંચાય છે રે.
 ઘંટડી બજવી સાહેબ થાક્યા તાર તડાકા ખાય છે. ૨
 ટાઈમસર ગાડી આવી નહી સીંગલ સેવા થાય છે.
 પેટી લઈને પોટર આલ્યો સાહેબ જલ્દી જાય છે. ૩
 ધીરજ રૂઢે નવ રહે જ્યાં દૈધવનો કોપ થાય છે.
 સુકા પાછળ લીલું આલ્યું મુખે મોરારી ગાય છે. ૪

કુરૂતી જ્યાં દૈધવનો કોપ-ત્યાં પ્રગ્નનો અલોપ ધીરજ કેવી
 રીતે રહે. મારતર સાહેબોને પણ પોતાના જીવ બચાવવાની શીકરો
 આવી પોહોંચી હતી તે ટાઈમ એ ટાઈમો ગાડી થઈ ગઈ હતી. હમરો
 માઈલના સમાચાર આપનાર-તાર ટેલીફોનો ઘણા દીવસથી તરસા તે
 પણ કાળા પાણીની રેસનાં પાણી લાંબા થઈને પીધાં-તો પછી પણ
 પંખી કે મનુષ્યની તો વાતજ શી કરવી

સંવત ૧૯૮૩ ની સાલમાં-અશાઠ વદી દૃશન પક્ષમાં અતી-
 જાત્રીને પવન પાણીને ત્રાસથી પ્રગ્ન નીરાધાર-અન્ન વસ્ત્ર વીના દુખી
 યાત્રા માંડી તેમાં કરેલો ઉપકાર હિન્દ ગુજરાત અમદાવાદ કે હીરા
 ધર્મ કે ધીરા.

ગાયન ૫ મું

(રાગ ગઝલ કવાલી)

ધન્ય હિન્દ માત જાયા કામ કીધાં પ્રગ્ન તણાં રે.
 દયારે દીનતા ઘણી રાખી સત્યથી આલ્યા ઘણા રે.

અન વસ્ત્ર આખ્યાં ઘણાં રાખી નહીં તેમાં મણાં.
 ગાંભો ગામડાં તપાસી દીધાં પડેલાં ઘર જોયાં ઘણાં. ૧
 અમર નામ શેઠીયા તણાં દુખ ટાળ્યાં ગરીબો તણાં.
 હીન્દ કે હીરાના ધર્મ કા ધીરા દાંન દીધાં ઘણાં ૨
 ધન્ય છે ધરા ધન્ય ભોમી કુળ દીપક થયા ઘણા
 જનુની માતા જણ જે સુરા હાડ હોમ્યા પોતા તણા ૩
 સંકટ નીવારણ ફંડમાં અન સસ્તા આખ્યાં ઘણા.
 સત્ય કે સુરા નાંહી અધુરા ગુણ ગવાયા ધર્મ તણા ૪
 પ્રમુખ શેઠ સાહેબો વીગેરે ડંકા બજાવ્યા ધર્મ તણા
 ધન્ય માતા ધન્ય પીતા જસ ફેલાવ્યા ઘણાં ૫
 પવન પાણીને ત્રાસથી દુખીયાં મનુષ્ય ઘણાં
 સંકટ સર્વના દુર દીધાં ગુણ ગાવા ધર્મ તણાં ૬

અમદાવાદ જીલ્લાનાં ગાંભો ગામડાંની તપાસ લેનારા સર્વ પ્રજાને
 આધાર આપતા સંકટને દુર કરી ધીરજ આપનારા આપ શેઠ સા-
 હેબોને ધન્યવાદ છે-જેવી રીતે માતા આજકું રક્ષણ કરે છે-તેવી
 રીતે પ્રમુખ સાહેબો વીગેરે મળી-પ્રજાનું રક્ષણ કરે-સર્વદા જય હોવી
 જય હોડિં ધર્મનું રક્ષણ કરવાથી-પર ઉપકાર સત્ય વ્રતીથી વ્રતના-
 રાઓ આપ શેઠ સાહેબો સર્વદા સુખી રહો.

ગણીયંતિ ભોમી પાસબોગણીયંતી વૃષ્ટીવિન્દુવન ।

નમર્ણાન્તી વિધાતાશ્રયી ધર્મ સૌ રક્ષણે ફલમઃ ॥

કદાપી કોઈ પુરુષ સમૃથ થા કે-ભોમીનાં રક્ષણો ગણ કે
 વૃષ્ટીના બીન્દુ ગણે-પણ ધર્મનું રક્ષણ કે પર ઉપકારોની ગણના

વીધાતા કહે છે કે મારાગ્રી ગણના થઈ શકે નહીં તેવું પર ઉપકારો
ધર્મનું ફળ છે.

ધર્મ રક્ષકે મહા પૂન્યમ્ । ધર્મસ્વેતુ મોક્ષદાયકં ॥

સત્તોધર્મ તતોજયમ્ । ધર્મ મેવ લક્ષ્મીતણ્ણમ્ ॥

ધન્ય જન્મ સાહાયકરણમ્ । કુલ ઉધાર્ણમ્ ॥

હીતોદેસંજમનાદાસં વંધુલિ રક્ષક સહાયકમ્ ॥

ગુરુ ગણપતી લાગુ પાય સરસ્વતી થાજે સહાય.

જીવ્યાએ વસે માય ગાવા ગુંજુ કરો સાહાય. ૧

કડીણ કળાનુગની માંય સાધન કાંઈ નવ થાય.

આયુષ્ય ટુંકામાં અવતાર લખ્યા નહીં કીરતાર ૨

જીવ તૃણાની માંય આશા પુરણ નવ થાય

થાએ કાળને ચરણ પછી પાંખે મરણ ૩

ધણા જન્મ માંહી પડ્યો ચારાગ્રી માંહી.

વહેવાર ચલાવ્યો અપાર તેનો કહેતાં ના વેપાર ૪

નાણાં વીનાં મુંઝાય એ કે સુજ નહીં ઉપાય.

માથે વધી ગયા ભાર નવ લખ્યા કીરતાર ૫

ખાંધી બેઠા વાહાડા આવ્યા દુઃખના દહાડા

સંવત ૧૯ સહી તાસી સાલની માંહી ૬

આવી તાસીની સાલ મનુષ્ય જન્યા બેહાલ

મનુષ્ય શું કરનારે મજબૂં ન કોઈ ધીરનારે ૭

નાણાંની ભીડ તો ઘણી પ્રજ્ઞના કોણ છે ઘણી
 કોઈ બેઠું નહીં સુખે ઉધારે કોઈ ન જોખે ૮
 સંજોગે મળ્યાં તીડ નાણાંની થઈ છે ભીડ.
 કેવી રીતે રહેશે લાજ સીના ભરવાં હવે વ્યાજ ૯
 દીવસ આવ્યા માઠા નથી ઘરાણાં ગાંઠાં
 પ્રભુ કરંણા કરો અમૃત વૃષ્ટી કરો ૧૦
 દીવસ આવ્યા ખરાનેટ કેવી રીતે ભરવા પેટ
 પ્રભુએ કરંણા કરી મધુરી વૃષ્ટી કરી ૧૧
 આવ્યો અસાડ માસ પ્રજ્ઞના શાન્તિ પામ્યા સ્વાસ
 વાવેતર સારાં કીધાં આદર ભાવ તો દીધાં ૧૨
 સહુનાં મન હરખાયાં વીધેસે વધી છે માયા
 ખાસી વરસ ભીનીયું અન ઓછું પાકીયું ૧૩
 વરસો વરસના ગીયા કસ રૂના રૂપીયા છે દસ
 તાસી તોલનો રીયો મુસળ ધાર વરસીયો ૧૪
 આડી આવી કરણી ડોલાવી દીધી ધરણી.
 વૃષ્ટી થઈ છે અપાર થીયું જળ જળાકાર ૧૫
 વરસાદ ઇંચ પચાસ તેણે ન રાખી કચાશ
 ચુનાથી ગચ્છીયું કરેલી પડી ચાર માળની હવેલી ૧૬
 આખા પ્રજ્ઞાંડની માથ ખાલી ઠાંમ ન દેખાય.
 મેઘે મુકી નહીં મણાય ગાંભો ગામડાં તણાય ૧૭
 ઘરોમાં ભરાયાં પાણી મીલકત ઘરની ડટાણી
 પશુને મનુષ્ય મુંઝાણાં વેહેતા જળમાં તણાણાં ૧૮

અરેરે કોઇ વારે ધાઓ તણાતા અમને જાયાઓ.
 આ તો આવી પહોંચ્યો કાળ છોડ્યાં માળાપને જાળ ૧૯
 નેવાં નીર મોલે ચડીયા ઝાડેથી પાંખી પડીયાં.
 વાયુ ઓગણુ પચાસ તેણે ન રાખી કચાસ ૨૦
 મનુષ્ય ઝાડે ચડીયાં સમુળાં વૃક્ષ ઉખેડ્યાં
 એક ગામની માંચ જાચ્યા પુરુષ ચાર ત્યાં ૨૧
 છોડ્યાં જાળને નારી રૂઢેમાં હીંમત ધરી.
 જળે લીધાં ઘેરી ઝાલી શંકરની દેરી ૨૨
 માથે ભોરીંગનો વાસ પાછળ જળ દેવને ત્રાસ.
 છોડે તો જળમાં પડે નહીં તો સાપ કરડે ૨૩
 ગામની નહીં ઇંધાણી જળ દેવે નાખ્યું તાણી.
 અરસપરસ થઈ છે પ્રીતી દૈર્ઘવની ન્યારી છે ગતી. ૨૪
 આનો જીલ્લમ કેવાય મુખે વરણુજ્યા ન જાય.
 કોણુ કરે હવે સાહાય કોઈનો ચાલે નહીં ઉપાય. ૨૫
 વરસાદ પડે છે અપાર તે તો કેહેતાં ના વેપાર
 મનુષ્ય કરે પોકાર નથી એકે આધાર ૨૬
 કોઈની નવ રહી ધીર છલ્લકાયા નહીયોનાં નીર
 અચાનક નીર તો છુટ્યાં તળાવે તળાવ છુટ્યાં ૨૭
 આવ્યું કાળું પાણી ગામડાં નાખ્યા તાણી
 અરેરે કોઇ જાચાવો અમારી વારે ધાળો ૨૮
 હવે છેલ્લા રામરામ જાચે જળ દેવને ધાંમ
 મનની આશા મનમાં રહી આશા પુરણુ ના થઈ ૨૯

ઘણા વાળ્યા કપાસ તેનો થઈ ગયો નાશ
 અંન ખીજ બોવાણું વાવેતર સર્વે તણાણું ૩૦
 સર્વના વેપાર રીયા બંધ વરસાદે કીધું ધંધ
 જળ દેવે વાળ્યો ડાટ ટુટ્યા ગાડી સદે પાટ ૩૧
 ટપાણું બંધ તો રહી ગાડી જકશન માંડી
 પાણીના થાય ભડાકા તાર ખાય તડાકા ૩૨
 તાસી એ તો કાઢ્યું તેલ ખુડ્યો પંખાપનો મેલ
 કાળા પાણીની રેલ કરી હીધું રેલમ છેલ ૩૩
 કોઈ કોઈનું નહીં સગું જીવ લહીને ભાગ્યું
 અચાનક આવ્યો કાળ રોતાં મેડલાં નાના બાળ ૩૪
 હૈયે ઉઠી છે જાળ પાણી પહોંચું પેલે માળ.
 કોણ ગરીબ ધનવાન સર્વનાં મુકાબ્યાં છે માંન ૩૫
 ઘણાં રાંધ્યાં રહ્યાં અન્ન ભુખ્યાંને ન મળ્યાં ભોજન
 તણાણી મનુષ્ય જાત પશુ પંખીની શી વાત ૩૬
 કાંઈકના બાંધા રીયાં ભાત કહીએ શું ભવીષ્યની વાત
 ઇશ્રેજ સરકારનું રાજ રાખી સર્વની લાજ ૩૭
 જાગ્યા હીન્દના હીરા ધાયા ધર્મકા ધીરા.
 અંન વસ્ત્ર તો હીધા ગરીબોનાં કાંમ તો કીધાં ૩૮
 તેમનાં અંમર રહેશે નામ, થાશે મનના પુરણ કામ;
 સંદેહ નીવારણ ફૂંડ કીધાં, જન્મના લાહાવ લીધા. ૩૯
 સર્વનાં સુધરશે કાજ, સસ્તાં આપ્યાં અનાજ;
 વસ્ત્ર અન્ન આપીયાં, ગરીબોનાં ફૂળ કાપીયાં. ૪૦

પ્રમુખ મંગળદાસ નામ, પીતાશ્રી ગીરધરભાઈ નામ;
 તેમનાં પુરણ થાજે કામ, અમદાવાદમાં મુકામ. ૪૧
 શેઠ અંગાલાલ સારાભાઈ, કામ કીધાં હરખાઈ;
 ધારેલાં કામ તેા સરસે, પલુ સાહાય કરસે. ૪૨
 શેઠ જમનાદાસભાઈ નામ, પીતાશ્રી ચુનીલાલ નામ;
 થાશે મનનાં પુરણ કામ, પ્રભુ સુધારે શુભ કામ. ૪૩
 અમદાવાદ સમસ્ત મહાજન, સર્વને છે ધન્ય ધન્ય;
 વિગેરે શેઠ સાહુકારે, ઘણો કીધો ઉપકાર. ૪૪
 સર્વનાં અમર રહેશે નામ, થાશે મનનાં પુરણ કામ;
 સર્વદા સુખી રહેજો, ભુલ ચુક માફ કરજો. ૪૫
 સંવત એાગણી સત્તાગ્રી, સાલની માંહી;
 શ્રાવણ વદી ૬ રવીવાર, રખતા કરી છે તૈયાર ૪૬
 મદદ રહેજો આનંદ, રહેવું તાલુકા સાણંદ;
 જોગી મોરારી કૃષ્નારામ, રામગઢમાં મુકામ. ૪૭
 અતગુરુનું કું શરણું, નહી જન્મ મરણ;
 સત્ય ઇશ્વરનું છે નામ, મદદ આપો મોક્ષ ધામ. ૪૮

અમદાવાદ જિલ્લા સેક્ટનીવારણ કુંડ કે પ્રમુખ સાહેબ શેઠ
 ન. રા. મંગળદાસ ગીરધરભાઈ પ્રબ કે લીત ઇચ્છક પ્રગ્નનાં દુખોને
 દૂર કરનારા.

ગાયન ૬ કું.

(રાગ કવાલા ગઝલ ભૈરવી.)

હમારા દેશના હીરા, પ્રજના પ્રાણ ખ્યારા છે;
હીન્દ માન હુલાર, સત્ય મારગે મુરા છે—ટેક.
ત્યાસીમાં પવન પાણી ભારે, પ્રજનાં દુખ કોણનીવારે;
પ્રજને નથી આધારે, પ્રજ કે કોણ ખ્યારા છે. ૧
શેઠ મંગળદાસભાઈ, ધન્ય છે આપ કમાઈ;
પોતે થયા છે સહાય, આત્મ દ્રષ્ટી દ્વારા છે. ૨
અમદાવાદના વાશી, સદા પ્રેમના ખ્યાશી;
સહાય કરશે અવીનાશી, દયાસે દાન દેનારા છે. ૩
ધન્ય છે માતા ને પીતા, સંસાર મારગને છુટ્યા;
મોક્ષના મારગને સોધ્યા, ધન્યવાદ હમારા છે. ૪

પ્રજને અન્ન વસ્ત્ર આપનારા ગરીબોને સંકટમાંથી બચાવી
લેનારા ખેડૂતને બળધ બીજ આપીયાં માહાન ઉપકારો કર્યા. પોતાની
જન્મભોમીને દીપાવનારા આપ શેઠ સાહેબોનો સર્વદા જય થાગ્યો.
અમદાવાદ શુદ્ધ સંકટનીવારણ ફૂંડના નેતા કે નહતા મેસર્સ શેઠ રા.
રા. જમનાદાસભાઈ ચુનીલાલ મુંબઈથી જમનાદાસભાઈ ગાડીમાં
ખેડાને અમદાવાદ આવતા હતા તેમાં ગાડીમાં કોઈ એક માણસ
વધારે પડતું બોલવા લાગ્યો ને કહેવા લાગ્યો કે શેઠ જરા આધા
બેસો તે વખતે સુરત સ્ટેશન ઉતરી ગયા—વરસાદ પણ પાડુ હતા
પવન પાણીને ત્રાસથી પ્રજ અન્ન વસ્ત્ર વીનાં ગરીબો પણ ઘણાં
દુખી હતા તે પ્રજને ઉપકાર કર્યા ને સાહાયતા આપી.

ગાયન ૭ મું.

૨. ગવાલી.

સદા છે દેશ હીતકારી, ધન્યવાદ હમારા છે;
 આશીશ દે છે નરનારી, પ્રજાને પાલણુવારા છે.—ટેક.
 તેત્રા ગુગ રામ અવતારી, પ્રજા કે છે હીતકારી;
 હવાપર કૃશ્ન અવતારી, પાંડવ પાલણુવારા છે. ૧
 કળગુની વાત છે ન્યારી, કુદ્રતી ન્યાય કરનારી;
 જમનાદાસ ઉપકારી, ખુડતાં તારણુ વારા છે. ૨
 સુરતમાં સહાયતા કીધી, પ્રજાની આશીશ લીધી;
 સર્વને ધીરજ દીધી, આપ્યા અન્ન વસ્ત્ર અપારા. ૩
 ત્યાગી સંકટ છે ભારે, વૃદ્ધી થાય અપારે;
 મહાવીરસ્વામી આધારે, સંકટ નીવારણુ વારા છે. ૪
 ધન્ય આપતી કુમાઈ, ચોવીસ તીર્થકર સ્હાય;
 કીરતી આપની ગવાઈ, મોરારી સત્ય આધાર છે. ૫

સુરત સ્ટેશન ઉતર્યા પછી પાંચસો સાતસો માણસને અન્ન
 વસ્ત્ર આપ્યાં છે ધન્ય છે કુમાઈ જન્મનો લાભનો લેનારા આપ શેઠ
 સાહેબને ધન્ય છે સર્વદા જય થાઓ.

અમદાવાદ જીલ્લા સંકટનીવારણુ ફંડ રા. રા. શેઠ અંબાલાલ
 સારાભાઈ સંવત ૧૯૮૩ ને અશાડ વદી કૃશ્ન પક્ષમાં જગની વૃદ્ધીને
 પવનમાં પાણીનું તોફાન બહુ થવાથી પ્રજાને સંકટ આવ્યું પ્રજાનાં
 રક્ષણુ કરનારા જન્મભોમીને દીપાવનારા હીન્દ કે હીરા.

ભજન ૮ મું.

જેસણ તોરલના ભજનનો રાગ.

પવન પાણીનું તોફાન ત્યાગ્રીમાં, પવન પાણીનું તોફાનરે:
 સંકટ અતીશે આવ્યું અરે ભાઈયોરે, કોને જમને કહેવું.—ટેક.
 ખુડયા ઘરના સામાન ત્યાગ્રીમાં, ભુલ્યા સર્વ ભાનરે:
 કાળુ પાણી ઘણું આવ્યું, અરે ભાઈયો ક્યારે જમને રેવું. ૧
 છોડ્યાં નાનાં બાળ ત્યાગ્રીમાં, આવી પહોંચ્યો કાળરે:
 કરેલું કર્મ લોગવ્યું, અરે ભાઈયોરે નોતું જોયું આવું. ૨
 શાન્ત થયું તોફાન પ્રજા ભાઈયો, શાન્ત થયું તોફાનરે:
 ધીરજ સર્વને અપાવી, પ્રજા ભાઈયોરે ભવીસમાં થવું. ૩
 અંબાલાલ સારાભાઈ નામ સહાયકારી, અંબાલાલ
 સારાભાઈ નામરે:
 સંકટ સર્વ હઠાવ્યું, પ્રજા ભાઈયોરે ધીરજને ધરવું. ૪
 દુખી નહી લગારે, પ્રજાભાઈયો હવે નજ કરશે પોકારરે;
 ચરણે આવ્યાને બચાવસું, પ્રજાભાઈયો ધીરજથી રેવું. ૫
 જ્યાં સુધી હૃદયમાં સ્વાસ, પ્રજાભાઈયો ત્યાં સુધી
 તમારી તપાસરે;

સંકટ સમય હાજર થઈશું, પ્રજાભાઈયોરે શાંત થઈને રેવું. ૬

સત્ય નીતી ન્યાય કરનારા—પર ઉપકાયો કરનારા ગામો ગામડાં
 તપાસી સર્વનાં સંકટો દુર કર્યા. સર્વ કે હીતકારી આપ શેઠ સાહે-
 બાને પ્રજાની આસીશ છે તે ધન્યવાદ છે.

અમદાવાદ જીલ્લા સંકટનીવારણ કુંડ આપ પ્રમુખ સાહેબ મા-
હાજન સમસ્ત શેઠ શાહુકારોને ધન્ય છે પર ઉપકારો કરનારા-ધર્મનું
રક્ષણ કરનાર શેઠ સાહેબોને પ્રગતી આશીર્વાદો ધન્યવાદ છે.

ગાયન ૯ મું.

રાગ આશાવરી.

ધન્ય શહેર અમદાવાદને ઈંદ્રપુરી રામ દીપાવ્યા ભુવનને;
શુભ સુકીર્તથી ધન્ય મેળવ્યાં, લાવો લેવા આત્મ તનને. ૧
સંકટ નીવારણ કુંડ સ્થાપીયા, મીસ્તર કેશવલાલ પ્રેમચંદ;
શ્રીયુત વહ્નવભાર્ષ નામ છે, કુળ દીપક પુનમચંદ. ૨
મીસ્તર માવલંકરભાર્ષ ધન્ય છે, મેળવી આત્મ દ્રષ્ટીને;
પ્રગ્ત હીતમચ્છક છે પોતે, ઘણી કીધી કસ્ટીને. ૩
શેઠ કસ્તુરભાર્ષ લાલભાર્ષ, મસ્કટી મારકીટ સૌ માજને;
શેઠ અમૃતલાલ હરગોવીંદભાર્ષ દીપાવ્યા છે નીજ જન્મને. ૪
સમસ્ત શેઠીયા સહુ મહાજન, વીગેરે શેઠ શાહુકારોને;
પ્રગ્ત તણી આશીશ સર્વને, આપ્યાં અન્ન વસ્ત્ર ણીજને. ૫
અમદાવાદ, તાલુકે સર્વમાં સહાય કીધી ગામો ગામને;
પ્રગ્ત તણી રક્ષા કીધી, દાંન દીધાં સર્વ પ્રગ્તને. ૬

હિન્દ ગુજરાતના હીરા સાગરા છે જળ વીનાનાં માંછલાંઓ
પાણી વીનાં દુખી થતા ને મોટી ઝળ મોગળાવીને રક્ષા કરતા-નાનાં
જીવોથી તે મોટા કુંજર લાથી સુધીનું રક્ષણ કરનારા આપ શેઠ સા-
હેબોને ધન્યવાદ છે.

સંવત ૧૯૮૩ ની સાલમાં અશાઠ વદી કૃસ્ન પક્ષમાં ધણી
વૃષ્ટી પવન પાણીને જોરથી રાજ્ય વડોદરામાં ધણો ત્રાસ થાવાથી
પ્રજાને કે આખા શહેરમાં મહાસંકટ આવ્યું હતું કાળા પાણીની
રેલથી પહેલે માળે પાણી ચડી ગયું-નવા બજાર નાગરવાડાને ડાંડીયા
બજાર આખા શહેરમાં તુફાન ધાગું થયું કુદતી ઇશ્વરી કોપ ત્યાં
મનુષ્યનો આશરો શો છે.

ગાયન ૧૦ મું.

રાગ કબાલી ગજલ.

શહેર વડોદરા સાગર જેવું, વહાણો આડ્યાં જાય છે:
નવા બજાર નાગરવાડા, જાળ જાળાકાર છે રે-ટેક
માંડવીશી ન્યાય મંદીરે, પાણી બમરીયો ખાય છે:
ડાંડીયા બજાર ઝપાટે લીધું, જોખમ ધણું થાય છે. ૧
મોટાં મોટાં મકાનો પડીયાં, મીલકત ઘરોની ડટાય છે:
કોથળીયું લઈને લેયો પોકારે, કોઈ બચાવો જીવ જાય છે. ૨
મોટર ગાડી બંધ રહી, કાળા પાણીનો કેર છે:
જાળ જાળ્યાં મા ખાપ ઊડી, પોકાર કરતાં જાય છે, ૩
સ્પેશન માંડી કર્યો આશરો, માસ્તર મદદગાર છે:
આધાર આપ્યો અંત તણો, ગુહામમાં ધણો માલ છે. ૪
આવાં સંકટો દુર કરે, તેને ધન્ય ધન્યવાદ છે:
ધન્ય છે માસ્તર સાહેબને, મુખે મોરારી ગાય છે. ૫

પવન પાણીનું જોર કાળા પાણીની રેલથી મોટર ગાડીયો બંધ
થઈ જઈ બજારમાં જાળ જાળાકાર થઈ ગયું તે વખતે એક ભઈયો

પોકાર પાડતો કહે છે કે મને કોઈ બચાવો તો રૂપિયા બે હજારની કોથળીઓ બક્ષીશ આપું અરે જાણ રૂપિયાની ક્યાં વાત કરવી જાણ બચ્ચા માઆપ કે ધરની મીઠકત ચાલી જાય છે ત્યાં રૂપિયાનો શો દીસાબ છે આવા સકેટો દુર કરનારને ધન્ય છે ધન્ય માસ્તર સા-હેબને કે આશરો આપ્યો.

વડોદરા શહેરના સ્ટેશન માસ્તરે જે મદદ કરી છે તે ઉપકાર ક્યોં ગુદાંમમાં માલ કાંઈ તેમનો નહોતો તોપણ પોતાની હીંમતથી ગરીબોને અન્ન આપ્યું વળી પોતે પણ ખરચો ભોગવ્યો તો શાઆશને ધન્યવાદ છે.

ગાયન ૧૧ મું.

રાગ કંવાલી.

વડોદરા માથે વાદળું વળ્યું, પવન પાણીના જોરથીરે;
કાળુ પાણી ઉછળતુ આવ્યું, બચવાના હવે નથીરે ટેક.
વીશ્વામીત્રીએ વેર વાળ્યું, આજવા તળાવે ઉબાળ્યું;
સુરશાગરમાં ઘુડી મરીયાં, જવાનો રસ્તો નથીરે. ૧
પેહેલે માળે પાણી ચડ્યું, જળ પેત્રી ગયું;
કોઈ બચાવો કોઈ બચાવો, ધીરજ રહેતી નથીરે. ૨
સ્રીધી સડકે ચાડ્યું પાણી, મડદાં તણાતાં જાય છે;
મહારાજના હાથી છુટયાં, જળમાં ચલાતું નથીરે. ૩
એકે એક હાથી ઉપર લીધાં, કાંઈક તણાતાં જાય છે;
દેવ્ય રૂઠે ત્યાં ઉપાય નહી, શું કહેવું મુખે કથીરે. ૪

વીસ્વામીત્રી નદીએ જે કાપ કર્યો ને શહેરને હાંતી પોચાડી તેનું કારણ—મેઘરાજા જ્યારે વૃષ્ટી કરે ને નદીનું પુર જ્યારે આવે ત્યારે—તે જળને વધાવવું જોઈએ વીસ્વામીત્રી કહે છે કે મારામાં વેહેતા જળ કે સ્થીર જળમાં જે જીવ રહે છે તેનો નાશ થાય છે તેથી મારે કાપ કરવાનું કારણ છે આજવા તળાવને સુરસાગર માફે રૂપ છે ને મારાંજ છે તેમાં પણ જીલ્લમ થાય છે તેથી વડોદરા શહેરની પ્રજાના કાંન ઉધાડ્યા છે. કેટલો બધો જીલ્લમ કે હાથી જેવા જનાવર પણ પાણીમાં ગમરાય છે તો પછી મનુષ્યની વાત ક્યાં રહી.

વડોદરા શહેરમાં મહાન સુખ આપે એવું સ્થળ કે જે કમેટી જાગ શાન્તીને સુખ આપનારું સ્થળ છે પણ તે બાગની સ્થીતી વળી જે વાઘ વાંદરાંને માંકડાં ગાયું મગલાંને મોરલાં જે સુખ ભોગવતાં હતાં તે પણ મહાન વૃષ્ટીથી પવન પાણીના જોરથી મહારાજાને આશ્રીને પણ પંખી બહુ દુઃખી થયાં છે.

ગાયન ૧૨ મું.

રાગ કન્વાલી.

કમેટી જાગને લીધો સમેટી, દેખીને દુઃખ થાય છે રે. (૨)
ભુંડણ વાઘેણ જે રીંછડાં, માંકડાં મોજ્યો માંજીતાં;
વાઘ વડ ને વાંદરા સર્વે, જળમાં તણાતાં જાય છે. ૧
પવન પાણીના જોરથી, સાપ સસલાં દુઃખી થાય છે;
ઝાંટ ચડીયાં તે હિંદાં પડીયાં, જીલ્લમ જળરો થાય છે. ૨

ગાયો મૃગલાં ને મોરલાં, કબુતર પાંજરા માંય છે;
 પોપટ પંખી પોકાર કરતાં, વેહેતા જળમાં જાય છે. ૩
 પંખી ને મેળા સમાન, ભવીસે ભેળાં થાય છે,
 નીમીત ખુટે સર્વને જવું, મુખે મોરારી ગાય છે ૪

આ દુનિયામાં સર્વત્ર એક પંખીને મેળા સમાન ભવીષ્યે સર્વ
 મેળા થયા છે ને પાછા નીમીત ખુટે જુદા પડવાના છીએ એ અવસ્ય
 જાણવું માટે અહંકાર અભીમાન છોડીને ન્યાયથી વર્તવું એ સારું છે
 પુર્વના કર્મ અવસ્ય ભોગવવાં પડે છે કરતા આ દેહ છે ને ભોક્તા
 મીજા જન્મે અવસ્ય આગળ આવવાનું માટે પર ઉપકારને માહત્ત-
 ક્રોમાં સાહાયતા આપવી તે ઉત્તમ છે સત્યમેવ જયતી.

ગાયન ૧૩ મું.

(રાગ કવાલી ગઝલ ભૈરવી.)

હમારા હીન્દ કે રાજ, પ્રજાની સાચવી માહાજ;
 આપ છે ધર્મશીર તાજ, સુધારી આપની પ્રજા. ટેક.
 આર્ય કે હીતકારી, પ્રજા છે પ્રાણુથી પ્યારી;
 આશીશો દેશે નર નારી, સર્વદા શ્રેષ્ઠ છે રાજા. ૧
 સર્વની સાહાય કરનારા, સત્યવૃત્ત ન્યાય આધારા;
 હીન્દ કે આપ છીતારા, હમારા છત્ર શીર તાજા. ૨
 અભય પ્રજાકા પ્યાસી, પ્રણવમે ઓમકા વાસી;
 સર્વદા મોક્ષ નીવાશી, દેસો દેસ સાચવી માહાજા. ૩

સ્વતંત્ર રાજ્ય કરનારા, પરતંત્રથી છો ન્યારા;
સત્ય નીતી ન્યાય કરનારા, સયાજીરાવ મહારાજ. ૪

ગાયન ૧૪ મું.

(રાગ કવાલી.)

ઘણું જીવો મહારાજ સયાજી, દુઃખ સર્વનાં કાપીયાંરે;
પ્રજાનો પોકાર સુણી, અન્ન વસ્ત્ર ઘણાં આપીયાં. ટેક.
ગામો ગામડાં તપાસી લીધાં, સંકટ સર્વ નીવારીયાં. ૧
દૈધવ ઈચ્છાથી દુઃખો પડ્યાં, તે સર્વ નીવારીયાં;
દયા દીનતા આપની દેખી, દુઃખ સર્વ વાંચીયાં. ૨
અમર નામ આપનું રહ્યો, નીતી ડંકા ગજવીયા;
સત્ય મારગના સુરાપુરા, દેસમાં ડંકા વાગીયા. ૩
દેસો દેસમાં જસ હોજો, વિદેશે જસ પામીયા;
સત્યવંત મહારાજ સયાજી, ગુણ ધર્મ ગવાઈ રહ્યા. ૪

ધ્રાંગધરા શહેરમાં બહુ વરસાદને પવન પાણીનો બહુ ત્રાસથી
પ્રજાને સંકટ ઘણું આવવાથી પ્રજા બહુ દુઃખી થવા લાગી ને કાળા
પાણીની રેલ આવીને ફક્કુ નદીનો ત્રાસ વધારે પોહોચ્યો ગરનાળામાં
ગંજીયો ઠસાણીને ધુધવાટ કરતું જળ ચોતરફ ફેલાઈ ગયું ને ત્રાસ
વધારે થયો ને નુકસાન પણ બહુ થયું વખારોમાં પાણી ભરામાં ને
અનાજને ગંધાઈ ઉઠ્યાં.

ગાયન ૧૫ મું.

(રાગ કવાલી ગઝલ)

ધાંગધરામાં ધીર ન રહી, અતી વૃદ્ધીનો ત્રાસ છેરે;
કાળા પાણીએ કોપ કીધો, કલ્લકુ તટ નીવાસ છેરે. ટેક.
કલ્લકુ નદી ધુધવાટથી આવી, તે તો ઘણો ત્રાસ છે;
જળ ઉછળતું ભમરી ખાતું, જળ ઉંડું એક વાંસ છેરે. ૧
ગરનાળામાં ગંજીયો ઠસાણી, પાણી પાછું જાય છે;
સાક બળરે થઈને ચાલ્યું, કાપડ બળરે જાય છે. ૨
શક્તીરોડ છાતી સામું પાણી, કુંભારવાડે કાળો કેર છે;
મોટર માંહી માણસો લાહી, હજુર બંગલે જાય છે. ૩
વખારોમાં પાણી ભરાંણાં, વખારો દુટી જાય છે;
ત્રણે આને મણ વાંસી ચોખા, બળરમાં વેચાય છે. ૪

શહેરમાં વરસાદને પાણી જીલ્લમ કરતું મકાનોમાં પણ પેસી
ગયું અનાજે પણ લેવાની હીમત રહી નહી પોતાના જીવ બચાવવાની
ચીકરો થઈ પડી હતી તો પછી અનાજ ત્રણ આને તો થું પણ
મક્ત આપતા હતા પણ તે અનાજને સંધરવાની જગ્યા નહોતી.
સમુદ્ર માફક જળ જળાકાર થઈ ગયું હતું. નામદાર હજુર સાહેબની
મોટરોમાં માણસોને લઈને પોતાના બંગલામાં આશ્રય આપ્યો હતો.

ધ્રાંગરામાં જળનો બહુ ત્રાસ થવાથી નામદાર હજુર સાહેબ પોતાની જાતે જળ વધાવા ગયા હતા તે પ્રગતે દુઃખ બહુ થયું જેથી પોતાની મોટરમાં ત્રણ માણસોને લઈને પોતાના બંગલામાં આશ્રય આપ્યો હતો.

ગાયન ૧૬ મું.

(રાગ કવાલી ઝગલ.)

ધ્રાંગધરામાં ધીંગા ધણી, ધનશ્યામ મહારાજ છે;
મોટર માંહી માણસો લઈ પોતાને બંગલે જાય છે. ૧
જળ વધાવ્યું જાતેથી, પવનમાં પાણીનો ત્રાસ
દૈર્ઘ્ય રૂઠે ત્યાં ઉપાય નહી, બનતી મદદ થાય છે. ૨
અન્ન બીજ ડટાઈ ગયાં, ઘરોના સામાન તણાય છે;
જળ ઉછળતું ભમરી ખાતું, મોચીવાડે જાય છે. ૩
મોચીવાડે મડદાં પોહોચ્યાં, મોચી પોકારતા જાય છે;
કોઈ બચાવો આ મફત જોડાં, વહેતા જળમાં જાય છે. ૪
પવનમાં પાણીને જોરથી, પથરનાં મકાન પડી જાય છે;
પડતા પથરને ત્રાસથી દુઃખી, ઘરમાં ડટાઈ જાય છે. ૫
કાંઈક જળમાં ને સ્થળમાં, હાહાકાર વરતાય છે;
કોઈ બચાવો પોકાર કરતાં, જળમાં તણાતાં જાય છે. ૬
આવાં સંકટો જે દુર કરે, ઘણો તેને ધન્યવાદ છે;
ધન્ય છે અન્ન વસ્ત્ર દેનારને, મુખે મોરારી ગાય છે. ૭

પ્રભુનું રક્ષણ કરતા આપ નામદાર હજુર સાહેબને ધન્ય હો
પર ઉપકાર કરતા આપની સર્વદા જય હોહી.

શ્રી ગણેશાય નમઃ

મંવત ૧૬૪૭ ની સાલમાં આસો વદતો ફેર તાવનું રાજ
કાળનું ખાજ-ચંભોતેરની ચતુરાષ્ટ.

ગાયન ૧૭ મું.

(તાવની ભવાઈ)

વીધય મુખમાં માલે, બની ગયા બેહાલે;
મરી જાવું કાલે, પછી જન્મ ફુલ ઝાલે. ૧
મનુષ્ય મુંઝા અવતાર, ભજી દ્યોને કીરતાર;
નહી આવે વારંમવાર, કેમ થાય છે ગમાર. ૨
ભજે પ્રેમે હરી, કર બેડી કરી;
શાન્તી રૂઢે ધારી, મમતા મેલોને પરી. ૩
નારાયણ નામ તો લીયો, અવર છોડી દીયો;
પ્રેમે ગાય મોગરી, સાહાય કરો ગીરનારી. ૪

ગાયન ૧૮ મું.

રાજ કબાલી ગજલ.

આવી ચંભોતેરની સાલ, મનુષ્ય બન્યા બેહાલ:
કાળજવર કરે, વણ મોહાંત મરે. ૧
તાવે લીધાં ઘેરી, ગામો ઉજડ કરી;
મહુ ચાલ્યો પલેગ, કોઈની નવ રહી ટેક. ૨

કાંઈક મુવાં વનમાં, ઘણાં રહ્યાં ઘરમાં;
 કાળનું પ્રધાન બેઠું, સુખી કોઈ ન દીધું. ૩
 કોઈની નવ રહી હામ, બાકી નહીં એકે ગામ;
 તાવે મુકી નહીં ગણાય, મડાં ગાડે તણાય. ૪
 એકે એહેમાં બળે, બીજું વરણુ ઢળ;
 વઈદ ઘોડે ગાંમ માંય, દવા લાગુ નવ થાય. ૫
 ઘણાં આખ્યાં ચુરણુ, તોય પામ્યાં મરણુ;
 વૈઈદ સોચે મનમાં, દવા લાગુ નહીં અંગમાં. ૬
 તાવે લીધો કેડો, ખાલી કરીયો મકેડો;
 ચાલ્યો દુનીયામાં પોકાર, કોણુ કરે હવે વાર. ૭
 કોઈનો ચાલે નહીં ઉપાય, કોણુ કરે હવે સાય;
 કાંઈક વૈઈદ મુવા, કાંઈક સહીદ મુવા. ૮
 બ્રહ્મક્ષત્રી મુવા, વૈશ્ય ક્ષુદ્ર મુવા;
 પોતાનાં કર્મ જોવા, ભેળા કીયા ભુવા. ૯
 મોટો ગીયા પાટે પાટ, નવ ભળ્યો માદરપાટ;
 પુર્વનાં સંચીત નડ્યાં, ઘરો ઘર તાળાં જડ્યાં. ૧૦
 દુનીયાં કરે નાસા નાસ, મુવાંને નવ નાખી વાસ;
 બાળ જોખન મુવાં, ઘરડાં રહ્યાં જોવા. ૧૧
 કાળે કોપ કરેલો, જમાનો આવ્યો સુધરેલો;
 ઘરોઘર ડાહ્યા ઝાઝા, કોઈની રહી નહીં માઝા. ૧૨
 ઘરોઘરના પટેલ, વધી ગઈ છે હોટલ;
 બીડી ચાય તો પીવાય, પછી આહું ખવાય. ૧૩

- પેરવા જોઈએ સારો કોટ, પગમાં સારા હોલબુટ;
પાઘડીએ લજ્યા લોપી, વધી ગઈ છે ટોપી. ૧૪
- નવ ગમે કોઈને છાસ, દુધની કરે છે તપાસ;
ખડું દુધ ભાઈનું, બીજું દુધ ગાયનું. ૧૫
- ગાયો ધણું ઢળે, પુજો ઘાસ ન મળે;
ગાયો પગ ઢસરડે, ખાવા ઘાસ ન જડે. ૧૬
- જેઉ રૂપીએ ખડ મણ, મુવાં ગાયોની ધણેધણ;
મુવા રાણી જાયા, ચાલ્યા મુકી માયા. ૧૭
- ચાલી ગઈ છે દયા, પુન્યના ઝોછા પાયા;
તાવે કરી ચડાઈ, વીદેશે ચાલી લડાઈ. ૧૮
- સુધર્યાં નહી કાંઈ કાજ, મુંઘા થયાં છે અનાજ;
મુંઘા થયા ઘણા ભાત, રૂપીયા ખાજરીના સાત. ૧૯
- સર્વના ભાંગી ગીયા ઠાઠ, મગના રૂપીયા છે આઠ;
ફનીયાં પાડે ઘણી ચીસ, રૂપીયા જીરના છે વીસ. ૨૦
- મનુષ્ય મુંઝાય ઘણા, મુંઘા થયા ચણા;
કંઈકના ભાંજ્યા કઢાર, તેલના રૂપીયા અઢાર. ૨૧
- ઘીએ કેવી કીધી મેર, રૂપીયા એકનું પુણે શેર. ૨૨
- વાળ્યુ પુરવનું વેર, દુખી થયાં ઘરો ઘેર;
કાળે ન રાખી કચાસ, રૂના રૂપીયા પચાસ. ૨૩
- માલ થયો તમયારી, જાંજ્યા ઘણા વેપારી;
ઘોડાને પીકું પડીયું, વેપારી કાઢે હડીયું. ૨૪

ભાવનું ચડીયું ઠીકું, લાલ નજરે ન દીકું;
 કાંઈક થયા દીણહાર, કાંઈક ઉતરી ગયા પાર. ૨૫
 કાંઈક વિદેશે ફરે, ઘણા ઘોડા કરે;
 દુનીયાં ગઈ છે ડોલી, ઘણું અછત ખોલી. ૨૬
 હવે મમતા મેલો, હેતે પ્રભુને ઝાલો;
 હેતે નારાયણ ભજો, મનનાં કપટ તજો. ૨૭
 ભણુ ઉતરો ભવપાર, મીશ્યા છેરે આ સંસાર;
 આ તો જીલમ કેવાય, મોરારી મુખે ગાય. ૨૮
 રાંવત ૧૬ સહી, પંચોતેરની માંહી;
 પોષ વહી ખીજ શનીવાર, રેખતા કરી છે તઈયાર. ૨૯
 અમદાવાદ નીવાસી, સદાય પ્રેમ પીયાસી;
 ઇસ્પીતાલો ખોલી ધર્મદા, દવાઓ આપી પ્રેમથી. ૩૦
 જમનાદાસ યુનીલાલ, ખોલી વિધર્મ ઇસ્પીતાલ;
 અંખાલાલ સારાભાઈ, ગાંધી ધર્મની ધજાઈ. ૩૧
 શેઠ મંગળદાસ ગીરધર, રાખ્યું નામ અમર;
 હૃદયમે પ્રેમ ધરજો, જીવન્યુક માફ કરજો. ૩૨

ગાયન ૧૮ મું.

(કવાલી રાગ ભૈરવી ગઝલ)

અંખોતેર તાવ ખીમારી, દવાયું આપ દેનારા છે;
 અંખોતેર દુઃખ દેનારી, પ્રજના આપ છીતારા છે ટેક.

ધર્મની દવાઓ દીધી, પ્રજ્ઞની આત્માસો લીધી;
 સર્વની સાહાયતા કીધી કર્તા છે, ગરીબોપે દુલારા છે. ૧
 હતા કેઈ નીરભાગી, તેઓની ભીડોને ભાંગી;
 અંસારી કે હો ત્યાગી, દયાથી દાંન દેનારા છે. ૨
 સત્યની બાધી કમર, આપનાં નામ છે અમર;
 જુગો જુગમાં તવંગર, સમુદ્ર દ્રષ્ટી દારા છે. ૩
 જનુનીથી જન્મી, દીપાવી જન્મની ભોમી;
 ધન્ય ધરા છે ધન્યની ભોમી, મહાવીર નામ આધારાં છે. ૪

સંવત ૧૯૭૪ ની સાલમાં આસો વદીમાં જે માહાન રાગ
 હન્દ્યુધન્ડા તાવની બીમારી આવવાથી ધર્મદા ધરપીતાભો શેઠ
 શાહુકારો માઝન સમસ્ત વીગેરે મળીને મફત ખોલી દયાઓ આપી
 પ્રજા ભાણ્યો વીગેરેના હીત ધર્યુંક આપ શેઠ શાહુકારોને ધન્યવાદ છે.

ગાયન ૧૯ મું.

(કવ્વાલી રાગ ભૈરવી.)

મુખ શેઠ મંગળદાસ ગીરધરભાઈ નામ છે.
 પ્રજ્ઞની લેનારા તપાસ, અમર નામ આપનું છે.
 સર્વદા સુખ દારા, પ્રજ્ઞના પ્રાણથી પ્યારા;
 ન્યાય નીતી વર્તનારા, શોભીતું આપનું કામ છે. ૧
 સર્વદા સુખી રહેજો, ગરીબોની આશીશ ફળજો;
 સત્યથી સુખ ભોગવજો, સત્ય મારગનું કામ છે. ૨

ધન ધાન્ય શુભ હોજો, પશુ પુત્ર લાભ બહુ થાજો;
 સર્વદા શ્રેષ્ઠની હોજો, ઉઘાડાં મોક્ષ ધામ છે. ૨
 શુભ જન્મ દીપાવ્યો, જન્મનો લીધો છે લાહાવો;
 મહાવીર સ્વામી નભાવો, હૃદયમાં ઇસ્ટ નામ છે. ૪

ગાયન ૨૦ મું.

(રાગ ભૈરવી.)

સત્ય કર્મના ખ્યારા, સર્વદા નામ અમર છે;
 ઉદય રવી તીમીરને જારા, સ્વદેસ હિત કરતા છે.—ટેક.
 પર ઉપકારમાં ખ્યારા, સ્વતંત્ર કાર્ય કરનારા;
 પ્રજાને સાહાય કરનાર, સર્વદા નામ અમર છે, ૧
 મંકટમાં સાહાય કરનારા, ભુખ્યાને અન્ન વસ્ત્ર દેનારા;
 પ્રજાની આશીસો દેનારા, સર્વદા નામ અમર છે. ૨
 અત્યની કમર ખાંધનારા, મહાવીર નામ આધારા,
 જો આત્મ દ્રષ્ટી દ્વારા, સર્વદા નામ અમર છે. ૩
 અંબાલાલ સારાભાઈને, સુધારો પ્રભુ સર્વ કાર્યને;
 દીપાવી જન્મ ભુમીને, સર્વદા નામ અમર છે. ૪

ગાયન ૨૧ મું.

(કબાલી ગઝલ ભૈરવી.)

ધાયા ધર્મને સારૂ, પ્રજના પ્રાણને માટે;
 યયા છે ભાગ્યાના ભેરૂ, ક્રીધાં કામ શીરને સાટે. ટેક.
 કાંમ ક્રીધું પોતાનું ધાર્યું, હુઃખ પ્રજાનું નીવાર્યું;
 મોટરો ચલાવી ઝપાટે, પ્રજના પ્રાણને માટે. ૧
 હીમ્મત જેહારી બેઠા હતા, સમજુતી ધીરજની દેતા;
 સ્વદેશી હીતને માટે, પ્રજના પ્રાણને માટે. ૨
 ત્યાસીના જેષ્ઠ માસમાં, પાણી ખુટયાં હતાં તળાવોમાં;
 જળ જીવને માટે, પોહોચાડયાં નીરને ઘાટે. ૩
 બાંધ્યા કુવા હવાડા ધર્મજાણી ગાયો મૃગલાં પીયે છે પાણી;
 સાણુંદ સ્ટેશનની વાટે, પંખી પશુ જીવને માટે. ૪
 ધન્ય જમનાદાસભાષને. વધાવો પ્રભુ સુભ કાર્યને;
 અમર નામને માટે, ક્રીધાં કામ શીરને સાટે. ૫

અમદાવાદ જીલ્લા સંકટનીવારણ ફંડ રા. રા. શેઠ સાહેબો
 તથા માહાઝન સમસ્ત શાહુકારો વીગેરે જે અમોને નામ યાદ હતાં
 તેમનાં નામ લખ્યાં છે તેથી સમસ્ત વીગેરે લખ્યું છે તો દર મુજબ
 કરશોજી.

ગાયન ૨૨ મું.

(ત્રીતાલ ચૌપાઈ,)

શેઠ અંબાલાલ સારાભાઈ, મહાવીર સ્વામી સદા સહાય;
 ધન્ય ધન્ય છે જન્મભૂમી, સર્વદા આપ છો નીસકામી. ૧
 પ્રમુખ સાહેબ મંગળદાસ, અમદાવાદ મધ્યે નીવાસ;
 પીતાશ્રી ગીરધરભાઈ, પ્રભુ સદાએ કરજો સાહાય. ૨
 રા. રા. શ્રીયુત બાલાભાઈ સદા પ્રેમ રહ્યા છલકાઈ;
 સતગુરુ સહાય કરજો, સદા અમૃત દ્રષ્ટી થજો. ૩
 શેઠ કસ્તુરભાઈ લાલભાઈ, પ્રજાને સામુ જોઈ રહ્યા છે;
 પ્રજા છે દુઃખી કે સુખી, તેનો ન્યાય કરે છે હરખી. ૪
 મીસ્તર માવલંકરભાઈ નામ, અમદાવાદમાં છે રે મુકામ;
 કુળદીપક છે રે અપાર, ધન્ય તેમનો છે અવતાર. ૫
 મીસ્તર કેશવલાલ પ્રેમચંદભાઈ, પ્રેમ હૃદયમાં હરખાઈ;
 સર્વના છે તે હિતકારી, જ્ઞાન દ્રષ્ટી છે નીર્વીકાર. ૬
 શેઠ અમૃતલાલભાઈ નામ, ઘણાં તંનથી કીધું છે કામ;
 પીતાશ્રી હરગોવિંદભાઈ નામ, અમદાવાદ મધ્યે મુકામ. ૭
 મસ્કટી મારકીટ માઝન સહુ, તેમણે કામ કીધાં છે બહુ;
 માઝન સમસ્ત શેઠીયા વીગેરે, શેઠ સાહુકારને મોટા ધનરે. ૮
 આશીસ પ્રજા તણી હૃદય ધરજો, બુલચુક તે માફ કરજો;
 આશીસ દે છે નરને નારી, દત્ત નીમી ગાય મોરારી. ૧૦

મેહેરબાન શેઠ સાહેબો મહાજન સમસ્ત શાહુકાર વીગેરેને નમ્રતા પુર્વક અરજ એ છે કે આ પુસ્તકમાં વાંચી જોતાં કે તપાસ કરતાં જે કાંઈ ભુલચુક હોય તે નીરમળતા સાથે શાન્ત સ્વભાવથી લખુષ્ટ કે જે કાંઈ ચુક હોય તે માફ કરશેજી તે મારી અરજ છે.

શ્રી દત્તનીમો.

જોશી મોરારી કૃષ્ણરામ કૃત ઉપદેશીકા.

શ્રી ગણેશાય નમઃ

સમરૂં ગણુપતી દેવા, વિઘ્ન હરણુ એવા-(૨)
રીધી સીધી નારી જેને, પ્રથમ સમરૂં હું તેને
સર્વ કરે તેની સેવા.—સ. ૧

વિઘ્ન હરણુ એવા, મોઢીક લાડુ લેવા;
સીધુરે હું કરું સેવા. મા ૨

વીનંતી કરું શીશ નામી, ગંધુ જેના કારતીક સ્વામી;
પીત્યા શંકર દેવા.—સ. ૩

ગુરૂ ગમે ગાય મોરારી, સમરૂં હું વારી વારી
વીઘ્ન હરણુ એવા.—સ. ૪

ગાયન ૧ બું.

(રાગ ભેરવી ભજન.)

નમું સુંઢાળા જોલો ખ્રહ્મ તાળા, રીઢી સીઢી નારી જેને;
 પ્રથમ પેલા સમરું ગણેશા, સરસ્વતી થાજે રહાયકારી;
 ગાવા ગુણને વીઘ્ન હરણને, પીનાજીના ત્રીપુરારી. ૧
 કરંણાકારી આપો બુઢી સારી, માતા પારવતી નારી;
 ચારભુજને લાંબી શુંઢાળા, ગણે કુલનકી માળા ધારી. ૨
 ઉન્નવળ :દન્તા છો ગુણવંતા, ત્રીસુળ કમંડળ ધારી;
 બાળ ખ્રહ્મચારી મુગટ ધારી, ગોળ ધીના છો આહારી. ૩
 મંગળ કાર્યમાં નામ તમારું, સંકટ ભય દુહારી;
 અચળ વાણી આપો સુંઢાળા, ગુરૂગમે ગાય મોરારી. ૪

ગાયન ૨ બું.

(રાગ કવાલી ગઝલ ભેરવી.)

વીનય વચનથી મન જોલે છે, સાંભળો વીસયઈદ્રી મનમાં;
 કુચ્છદે તુજ સાફ ફસાયો, નીચ્છે નાખીસ તું નરકમાં. ૧
 તારું બળ છે અતી ઘણું ને, તું મારા મત અનુસરી ચાલે;
 તો હું પ્રેમે પાર ઉતરું, નહી તો જમ દુત જોરથી આવે. ૨
 જમના ત્રાસથી છુટવા માટે, સત્યનું ચરણ લેવું છે;
 તેવું વચન મનનું સુંણી, વાશયઈદ્રી કેવું વહે છે. ૩

ભલે ખુસીથી દ્યો સત્ય ચરણું, પણ હું છું નાનેરી ણાળ; ૪
 મુજને તરછેડી જો જાશે, તો, મુંજને સીરપર ચડશે આળ.
 ભલે સીરપર આળ ચડે પણ, તુજ સંગ હવે નહી કડું;
 શાન્ત સ્વરૂપને હું પહોચ્યો, શુભ મતીમાં ચીત માડું. ૫
 શાન્તી ખુદ્દી ભલે પરણે પણ, મુળ અવસ્થા થવા દીયો,
 કબુદ્દી નારી જોન મારી છે, તે કરતાં મુજમાં ધ્યાન દીયો. ૬
 કબુદ્દી નારી કરતી ખુવારી, તુંને તરછેડી જાવું છે;
 તારા સંગ હું નહી કડું હવે, ગુરૂ ચરણે ચીત દેવું છે. ૭
 ભલે ખુસીથી દ્યો ગુરૂ ચરણું, પણ નવ બેઢેનો છે મારી;
 બોહોતેર કોઠા વશ્ય કર્યા છે, તેની છે તમને ચારી. ૮
 હું છોડીસ પણ તે નહી છોડે, અવળા ધધે જાસો ભુલી;
 તેની સંગમાં રમણ કરતાં, ખુવારી જાની જાસો ડુલી. ૯
 બોહોતેર ઘર સ્વાધીન છે તેનાં, તેના ઘરમાં તમે રહોછો;
 દસ્તાવેજ પાકો કર્યો છે, હવે અવળું કેમ બોલોછો. ૧૦
 ભલે દસ્તાવેજ પાકો કીધો, નવનારીયો તજવી છે;
 છત્રીસ અક્ષરમાં છે સાર શબ્દ, તેના સામે દ્રષ્ટી ધરવી છે. ૧૧
 તે સર્વથી છે મમખ્યાડું, તેનાથી ઉતરસુ ભવપાર;
 સત્યનું ચરણું હવે લીધું છે, ભજીને ઉતરશું ભવપાર. ૧૨
 પ્રેમીજન સમજીને વાંચો સુધરસે મનના સર્વ કાજ;
 મન ઇંદ્રીયનો સંવાદ કીધો, હેત પ્રીતીથી આજ. ૧૩
 વિષય ઇંદ્રી કબુદ્દી છોડી, ગુરૂ જ્ઞાન લેવું મનમાં;
 પ્રેમેથી પાર ઉતરસો, હરી ગુરૂ ભજવા મનમાં. ૧૪

વીષયઈદ્રી છે તે કેવી, જેવું ઝાંઝવાનું જળ વનમાં;
દત્ત નીમી ગાય મોરારી, ભજો પ્રેમેથી અંતરમાં, ૧૫

ગાયન ૩ જી.

(રાગ ગઝલ કવાલી)

ઇચ્છે પરધન નાર, તેહનો અપજસ થાય છે
ઘટે આખરને લાજ, કરમ હીણા થાય છે.—ટેક.
નહી મળે જુગમાં માન, સ્વાન રૂપે અથડાય છે;
નહી થાય કલ્યાણ, જમ દુતથી ઘેરાય છે. ૧
પરનારીને સંગમાં, ઈંદ્ર દુખી થાય છે;
ઈંદ્ર રાજની સોખતમાં, અંદ્ર કાન્તી હણાય છે. ૨
અન્ન તેવા ઓડકાર, સંગ તેવાં ફળ છે;
સંગ કરવો સતગુરનો, તોજ બેડો પાર છે. ૩
ખાવળ નીચે બેસીએ, શુળ વાગી જાય છે;
દત્ત નીમી ગાય મોરારી, અજ્ઞાની અથડાય છે. ૪

ગાયન ૪ થું.

(રાગ કંવાલી ગઝલ.)

પરનારીને સંગમાં, કીસકંધાનું રાજ્ય જાય છે;
પરનારીને સંગમાં, રાવણ રાજ્ય જાય છે.—ટેક.
પરનારીને સંગમાં દુર્યોધન દુખી થાય છે;
કપટકળા અનેક કીધી, જુગમાં અપજસ થાય છે. ૧

દુષ્કર્મ મનુષ્ય તન પામી, ત્રણામાં તણાય છે;
 પરમાર્થ થયાં પામી ન ખરચી. સ્વાર્થમાં લપટાય છે. ૨
 હોલ દઈ અવતરીયો પ્રાણી, જાણી કંદે કસાય છે;
 ક્ષણભર સુખમાં અખંડ સુખનો, નાશ કરી મકલાય છે. ૩
 કામ કોધાદી મદમાં, લોભે મન લલચાય છે;
 દત્ત નીમી ગાય મોરારી, સંતોષી સુખ માંય છે, ૪

ગાયન ૫ મું.

(રાગ આસા.)

અવસર નાવે ફરી, મન તું પ્રભુ હારે;
 પંચ તત્વનો દેહ બનીયો, જળ સ્થળ આદી તત્વથી નીમીયો
 ચોવીસ તત્વ ખરે. મ૦ ૧
 કાળ ક્રોધ અહંકાર તણને સ્વાસોસ્વાસ ઇસ સમરને પ્રભુ
 બાંધ્ય ગ્રહેરે. મ૦ ૨
 આવ્યો ત્યારે ખાલી આવ્યો, બાહ્ય પ્રભુ કેવો ઠાઠ મચાવ્યો
 સત્ય ઇસ મુખે ઉચરે. મ૦ ૩
 દત્ત નીમી ગાય મોરારી, સ્મરણ કર તું પ્રીત ધારી
 કારજ તેથી સરે. મ૦ ૪

ગાયન ૬ મું.

(રાગ આસા.)

હરીહરને ભજે, મન તું કામના સર્વ તજે;
 વીષય સુખ તો પશુમાં મળશે, મનુષ્ય જન્મ ધુળમાં ભળશે
 આજસ સર્વ તજે. મ૦ ૧

વીષય સુખ યાતી રાજ્યે ભોગ્યું, જોગન અવસ્તા પુત્રની
 માગ્યો અવતાર ભુંડ સરજે. મં ૨
 જે જનને વીષય સુખ આશા, જેવી ઉપજે મૃગજળ ત્રાસા
 ખાલી ખેપ તજે. મં ૩
 દત્ત નીમી મોરારી ગાવે, અવશર આવો ફેર ન આવે
 સાંમ સદા તું ભજે, મં ૪

ગાયન ૭ મું.

(રાગ આશાવરી.)

સમરને શ્રી હરી, મમતા મેલી દેને પરી;
 આગસ ઉંઘ તજી કરીને, હોતે પ્રભુ શું પ્રીત કરીને ઉલ્લટ
 રૂદેમાં ધરી. મં ૧
 ખાળપણમાં બહુ તું બકીયો, જોગન અવસ્તામાં પ્રભુને ઠગીયો
 વૃદ્ધમાં ડુહ્યો મરી. મં ૨
 અંત સમયે બડેવા કરતો, મોહ માયામાં ચીત બહુ ધરતો
 ફેગટ ફેરા ફરી. મં ૩
 દત્ત નીમી ગાય મોરારી, અવશર ના હોય વારી વારી હોતે
 હોતે ભજ્ય હાં મારી. મં ૪

ગાયન ૮ મું.

(કીરતન.)

નથી સંસારમાં સુખ લેશ, હરી સંભાળ જો...રે
 મીથ્યા આ સંસારની બાજી, તે દેખીને શું થાવું રાજી;
 સાચી સાચી સેવા હરીની ધારજોરે...નથી. ૧
 માત પીતા અન્તે મીથ્યા જાણી, હેતે ભજી દ્યો સારીંગ પ્રાણી
 હેતે હરી શું પ્રીત ધારજોરે...નથી. ૨
 મોહ મમતા અહંકાર તજીને, સ્વાસોસ્વાસ હરીને સમરને
 હરીહર એક સ્વરૂપ ધારજોરે...નથી. ૩
 આવો અવશર ફેર ન આવે, એક એક ઘડી પણ મીથ્યા જાવે
 ગાવે મોરારી ગુરૂપદ ધારજોરે...નથી. ૪

ગાયન ૯ મું.

(રાગ માઢ.)

જીને વાલા સીતારામ રે, તેનાં પુરણ સરશે કામ;
 વહાલો પુરણ આતમરામરે, શોભીત સુંદીર શ્યામ;
 દશરથ નંદન જે સમરશે, લક્ષ્મણ બંધુ રામ છેરે. જી. ૧
 અસુર સંહાર્યા દુસ્તને માર્યા, દેવોનાં ક્રીધાં કામ;
 ભક્તોને માટે ભુદરે, સવરીને દીધો વીસરામરે. જી. ૨
 વાલીને માર્યો સુગ્રીવ તાર્યો, પ્રભુના ચરીત્ર અપાર;
 લંકા બાળી રાવણ મારી. વીલીક્ષણ સુંખ્યુ રાજ્ય કામરે જી. ૩
 દત્તનીમી ગાય મોરારો, ચરણમાં રાખો મહારાજ રામ;
 અનેક ભક્ત ઉધરીયા રે, પોહોચે પુરણ ધામરે. જી. ૪

ગાયન ૧૦ મું.

(રાગ માઢ.)

આવો અવસર નહી આવે લાગે, નેમાં શી કીધી કમાઈ;
મનુષ્ય અવતાર દેવને દુર્લભ, જપન વારંવાર,
આવો અવશર જે ગુમાવે ફરીન આ, કરી દ્યો શુભ કમાઈરે. આ. ૧
મોટા જોગી તપ આચરતા, ધરતા પ્રભુનું ધ્યાન;
અધીક મહીમા નામનોરે, લજ દ્યોને રઘુરાધરે. આ. ૨
સંસાર સમુદ્ર અસાર જાણી, લજ દ્યો રાધે શ્યામ,
પ્રેમ લક્ષણા જે કોઈ ભજશે, પામસો અધીક કમાઈરે. આ. ૩
દત્તનીમી ગાય મોરારી, ચરણમાં રાજો મહારાજ;
ભવસાગરથી બુડતાં તારો, તુમ વીણ નથી સાહાઈરે. આ. ૪

ગાયન ૧૧ મું.

(કીરતન.)

હોતે લજ દ્યોને ભાઈ, સુખે ત્રીપુરારીરે. હોતે (૨)
ગયો અવશર ફેર ન આવે, દ્યો ઉરમાં વીચારીરે. હો. ૧
નીલકંઠ ભુજંગ વારી, જટાભુજ ગંગધારારે;
અજન્મા અવીનાશી પ્રભુને, વાંમે સતી નારી રે. હો. ૨
સર્વ દેવો જેની સેવા કરે, નારદ પ્રજ્ઞા હરી રે;
તે પ્રભુને જે વીસારે, જન્મ જાશે હારીરે. હો. ૩
દત્તનીમી ગાય મોરારી, ભજું હું પ્રીત ધરીરે;
ધુપ દીપથી કરું આરતી, ભસ્મ સુગંધી ધારીરે. હો. ૪

ગાયન ૧૨ લું.

(કીરતન.)

- ચેત ચેત ચેત પ્રાણી, કેમ થાય છે ગમારરે;
હજી કેમ બેસી રહ્યો છે, ભજી લેને કીરતારરે. ચે. ૧
- આગસ નીંદ્રા તજી દેને, આયુષ્ય તારું જાયરે;
વીષય મુખ છોડી દેને, માર જમનો નહી ખમાયરે. ચે. ૨
- ધન્ય દોલત માલ ખજાના, તે તો ન આવે સાથરે;
મીથ્યા કેમ મોહી રહ્યો છે, ભીડી રહ્યો કેમ બાથરે. ચે. ૩
- હત્તનીમી ગાય મોરારી, અવસર આવ્યો હાથરે;
હેત પ્રીતીથી ભજી દ્યો, જગતપતી નાથરે. ચે. ૪

ગાયન ૧૩ મું.

(રાગ કનરો.)

- આ છેરે કાયા અંતે ખોટી, સીદને કલ્પના કરે છે મોટી;
અહાંતા મમતા મેલી દેજે, ગુરૂગમથી હરી શરણ લેને. ૧
- તેથી તે પ્રાણ કર શુભ કર્મ, કુળ મરજાદાનો પાળને ધર્મ. ૨
- પંચ તત્વમાં રાખ્ય આનંદ, કેમ માંડ્યો મનવા બુઠોરે કંદ. ૩
- સુરીનર મુનીજીને ઇચ્છે સદાય, તેવી રૂડી બની છે આ કાયા. ૪
- દેહ આ આજ છે કાલ નથી, મમતા સીદને મરે છે મથી. ૫
- મનુષ્યા જન્મ આવ્યો અવતાર, તેને કેમ ગમાવે ગમાર. ૬
- ગાવે મોરારી લે ગુરૂ ચરણ, આવ્યાગમનનું મીટ જાય મરણ. ૭

ગાયન ૧૩ મું.

(રાગ કાર્તીગઢા.)

પ્રભાવ પ્રેમથી કહું, વીષયમેં અનુરાગનો;
રાજ્યમાં થાતી રાજા, બહુ વીષયનો ભોગીરે.
જોળન અવસ્તા પુત્રની માગી, તૃપ્ત ન થયો કામનો. પ્ર૦
વીષયથી દુખ ઉપજે, તેથી નરકે પળાયરે;
શુભ મતીથી શુભ ગતી, હાથ ઝાલે પ્રભુ પ્રેમનો. પ્ર૦
કેલ દઇ પ્રાણી બારે આગ્યો, હરીસે જોલ બંધાડરે;
તે તું પ્રાણી ભુલી ગયો, કેમ ન ગયો છેદાધરે. પ્ર૦
સંસાર સુખ અદ્ય બાણી, કરી લે સત્ય કર્મરે;
દત્તનીમી ગાય મોરારી, પાળ સાચો ધર્મરે. પ્ર૦

ગાયન ૧૪ મું.

કેવાં કામ કરે, પ્રભુ કેવાં કામ કરે;
કાત્યાયની દેવીનું વૃત ગોપી કરે, ચીર હરવાવાલો વીચાર કરે
જળમાં ગોપી વીચરે. પ્ર૦ ૧
ચીર હર્યા ગોપી થઉં ઘાડી, આમથી આમ જોઈ કાઢે હડી
નીચી નજરે કરે. પ્ર૦
ચીર હરી વાલો કદંમ ચડીયા, તુરત ગોપીએ સામાં
ચીત ધરીયાં અદ્ય ભીડી ઉચરે. પ્ર૦ ૨
ચીર હવે પ્રભુ આપો હમારાં, અમો નીકળીએ જરેથીચઉં.
એક બીજી સુખ ઊચરે પ્ર. ૩

પ્રભુ કહે દ્યો ચીર તમારાં, જળથી હવે નીકળો બહારાં
 ફદમ ચડી ઉચરે. પ્ર૦ ૫
 એક ખીજ ગોખી અણસારા કરે, હળવે હળવે ડગલાં ભરે
 અદમ મેલી જાં ધરે. પ્ર૦ ૬
 પ્રભુ ચરીત્ર જોઈ જે કરશે, ભવસાગરમાં ભટકી મરશે કામ
 ખીજવાયો ખરે. પ્ર૦ ૭
 સમરથને નહીં દોસ ભાઈ, મનુષ્ય કરે નીશ્ચે નરકે જાય
 મોરારી મુખ ઉચરે. પ્ર૦ ૮

ગાયન ૧૫ મું.

(કીરતન-રાગ આંખ વીના અંધાડરે.)

લજ્યા રાખો મોરારીરે, લક્ષ્મીવર લજ્યા રાખો હમારી;
 આ ભવસાગરમાં ભમવાનું, કાળ ચક્રમાં બચવાનું
 નથી આદી નારાયણ સુખકારીરે. લ. ૧
 અનેક ભક્તોને દયા કરી, પ્રહેલાદ ભક્તી હૃદય ધારી
 સ્થંભમાં પ્રગટયા મોરારીરે. લ. ૨
 હે બુધ કંડણા કરોને, અસુર મતીના પ્રાણ હરોને
 કલંકી અવતાર ધારીરે. લ. ૩
 ધરતી પોકાર કરે, ગૌપ્રાણ્ય હુભાયા કરે
 હે દયાળુ સુખકારીરે. લ. ૪
 દત્તનીમી ગાય મોરારી, સતશુદ્ધ લજ્યા રાખો
 હમારી ભવસાગરમાંથી તારીરે. લ. ૫

ગાયન ૧૬ મું.

(રાગ ઉપરનો.)

રામ રામ મુખે જપોનેરે, અવર છોડી દ્યોનેરે,
હે હરીજનો રામ રામ મુખ કંઠોને. ૧
રામ રામ સમરી મુખે કરે, ઘડી એક પળ નવ વીસરે;
અહો નીસ રામ જપોનેરે. હે. ૨
રામ રામ જેને જપીયા, ભવસાગરનાં દુખ કાપીયાં
ગમ ગુરૂપદ દ્યોપેરે. હે ૩
સીતારામ ભજન જેણે કરીયા, તે તો ભવસાગર તરીયાં
રામ રામ મોરારી ભજેરે. હે. ૪

ગાયન ૧૭ મું.

(કીરતન.)

ભજ્ય આદીનારાયણ, મનુષ્ય જન્મ દીધો;
આળ પંપાળ તણ, ભજ્ય હરીને સીધો. ભ ૧
સાખી.

હેતે ભણું દ્યો હરી, તણ નેમ મોહમં;
મીથ્યા આ દેહ છે, જેમ નીસા નીંદ્રા સ્વપ્ન.

હેતે ગુરૂપદ ધારી, મારગ તુને મળશે સીધો. ભ ૨
સાખી.

માયા મોહમાં અંધારું, જેમ ગાંઝવાના જળ;
સ્વાસો સ્વાસ સમરને, વીસરે નહીં એક પળ.

હાથે તે સાથે આવે, જમણે હાથે પુન્ય કીધાં. ભ ૩
સાખી.

જે કોઇ પ્રેમે ભજે, અરપે હરી શું મન;
જમને ત્રાસ આવે નહી કૃપા હરે ભગવંત
દત્તનામી ગાય મોરારી, જેને સત્યથી ચીત દીધો. ભ ૪

ગાયન ૧૮ મું.

(રાગ આશાઘોડી.)

જુગમાં શું રે કમાણો, જન્મ ધરી જગમાં શું રે કમાણો;
હૃદય મનુષ્યા તન પામી, તૃપ્તિને પુર તણાણો. જ ૧
પરમાર્થમાં પાછ નવ ખરચી, સ્વાર્થમાં લપટાણો; જ ૨
કોલ દઇ અવતરીયો પ્રાણી, જાણી કુછંદે કસાણો. જ ૨
ક્ષણભર સુખમાં અળાંડ સુખનો, નાસ કરી મલકાણો. જ ૪
કામ ક્રોધાદી મદમચ્છરમાં, લોલે તુ લલચાણો. જ ૫
મન માયા મોરારી મતવાલી, આલી પ્રભુને વળાણો. જ ૬

ભજે હરી પ્રે.....મે...પ્રભુ છે કૃપાલન;
ભક્તી ઉધારન, કીર્તી એવી તા.....રને. ભ ૧
મનુષ્યા જન્મ પામી, ભજ્યા રાખીસ નહી..ખામી;
ભક્ત કે કાજ પ્રભુ અવતાર ધર્યો. ભ ૨
સગુણ અવતાર ધરી, રાવણ આદી નાખ્યા મારી;
વીલીક્ષણ રાજ્યધારી, અભ્યોધ્યા પધા.....રત. ભ ૩

સત્ય ઇસ પ્રેમે ભજી, જ્ઞાન ભક્તી હૃથીયાર સજ.
મન મોરારી જંગલ તજી, ગુરુપદ ધારન, ભ ૪

ગાયન ૧૯ મું.

(રાગ આસાધોડી.)

ભજી હ્યોને સીતારામે, પ્રાણી તું તો ભજી લેને સીતારામે;
ચરણ લીધો દારીદ્ર ભય જાયે, આપે અવીચળ ધામે. પ્રા०
પ્રેમે ભજયા સવરી સુદામા, અમરીયને દીધો વીસરામે. પ્રા०
ભજન કરે નીત્ય માતા કુંતાજી, અરજુન સાથે કીધાં કામે. પ્રા०
નરસીંહ મહેતા મીરાં પ્રેમે ભજ્યાં દીધાં હરીએ નીજ ધામે. પ્રા०
મોરારી કહે તજી મન મમતા, સત્ય ઇસ નીસ કામે. પ્રા०

ગાયન ૨૦ મું

(રાગ કાનરો.)

જે હરીભક્તી જાણી પરીહરહી, કેવળ જ્ઞાન હેતે શુભ કરકી. જે
તેજડ કામધેનુ ગૃહ ત્યાગી, ખોજત આક ફીરહી પાય લાગી જે
સુનો ભાઈ હરીભક્તી વોહાઈ, જે સુખ ચાહી આંન ઉપાઈ. જે
તેસઠ માહા સીધુ વીનુતરની, પૌરીપાર ચાહી જડ કરની. જે
કહી સંત મુની વેદપુરાના, નહી કંથુ દુરલભ ભક્તી સમાના જે
દત્તનીમી કહી મોરારી, સત્ય ઇસકે સેવહી કા મારી. જે

ગાયન ૨૧ સું.

જન્મ દીયા જળ ભજન ન કીયા નહી,
 તળ માતાકે ઉદર પાસાન ભયા હૈ.
 ધર્મ કીયા નહીં જ્ઞાન કીયા નહી,
 વૃથા જન્મ શુભા દીયા હૈ.
 જળ સતસંગ કીયા હરીઠાન દીયા,
 તળ પ્રભુ અપને મુક્તી દીયા હૈ.
 દત્ત નીમી કહેગા મોરારી,
 લવ સતસંગમેં મુક્તી ભયા હ.

સાખી

જીતને તારેગે ગગનમેં, ઇતનમેં તારેગા રામ,
 જીન ભાવેસે ભક્તી કીયા, મીલવતે હૈ સુંદીર ચમ.

ગાયન ૨૨ સું.

રાગ કવાલી.

એહી સમય ન મીલેગા, મુઠ કયું મુમત પકડત હૈ;
 જીમ બાજકે ખેલ હોવેગા, આખીર સખ ફનાં હોતી હૈ.
 જીરકે મન મોહ હોવેગા, ઉસ્કા કલ્યાણ નહી હોવેગા;
 જ્ઞાન્તસે ભજન કરોગા, એહી.
 કાહાલ અરૂ કોધ છોડેગા, હરી કે સમરાણ ન કરોગા.
 પુન્ય બીન પાર ન હોવેગા, એહી.

લક્ષ્મીકે સુકૃત હોવેગા, પ્રભુ અપને ધામ દેવે;
 મોરારી કે સામ મીલેગા, એહી.

ગાયન ૨૩ મું.

રાગ ધન્યાશ્રી.

જગોને શ્રી હરી ઓ પ્રભુ, મારા જગોને શ્રી હરી;
 આદી નારાયણ તુજ સેવક સરવે, પ્રભુને ખોલાવે કરી. હે.
 દોષ પરાકર દાસ તણા પ્રભુ, મુજ પર મેર કરી. હે.
 અલભેલાજી ઓથે રહીશું, મુજ પર દ્રષ્ટી કરી. હે.
 દરશન વીના મન બમતું મારું, દત્ત છે સર્વ પરી. હે.
 મોરારી કહે હે આદી નારાયણ, દયા કરો દેહ ધરી. હે.

સાખી

જેહી બજહીસો ઉતરહી, ઉતરવે ભવપાર;
 જેહી મુઠ મતી ન બજહી, તીનકે ખાર ખાર ધીકાર.

ગાયન ૨૪ મું.

રાગ માઢ.

જીને જપીયા જુગદાધારરે, તે તો ઉતરસે ભવપાર,
 વાહાલો છે કૃષ્ણ કીરતારરે, ગોપીયુંના પાલણુહાર.
 મન કામના છોડી કરીને, ભજવા જશોદાનંદ;
 અંતર જામી જણે છે સરવે, કેમ માંડયા જુઠું ફંદ. જી.

આપણા મનનું જાણું છે નારાયણ, તેને વીસારીએ કેમ;
 ઉત્તમ વસ્તુ આ દેહ ન મળે, લેવો હરી જાળવાનો નેમ. ૭.
 કૃષ્ણજીએ ઓધવને કહ્યું છે, એકા દસમની માંય;
 હે ઓધવ તમે સાધન કરજો, નથી સંસારમાં કાંચરે. ૮.
 ઓધવ કહે સાંભળો મહારાજ, આપ પધારો સ્વધામ;
 આપ વીના હું કેમ રહું, વીયોગ ન સહેવાય સાંમરે. ૯.
 કૃષ્ણ કહે સાંભળો ઓધવજી, કહું એક સાચી વાત;
 ગીતા ભાગવત રૂપ છે મારું, નહી જુદાઈની વાત. ૧૦.
 ગીતા ભાગવતને સાંભળવું, સમરવું પોહાર આઠ;
 દત્ત નીમી ગાય મોરારી, કરવા ગીતાના પાઠરે. ૧૧.

ગાયન રૂપ મું.

રાગ આસાવરી.

સતસંગ સારો કરવો, લેહેવું હરી ગુરુનું નામ;
 મનુષ્ય મુંઝો નહી મળે, ગપ્પાં છોડી લે સત્યથી નામ. ૧
 વાતો તો મોટી કરવી છે, નીતી નહી દીક્ષની માંય;
 કહેવું ળાઈં પણ કરવું નથી, કયા શાસ્ત્રનો એવો ન્યાય. ૨
 મનુષ્ય અવતાર મુંઝો છે, મનુષ્ય જન્મમાં ખબર પડે;
 પશુનો અવતાર અખોલો, પછી આ અવતાર કેમ જડે. ૩
 હે મુભાગી ભાઈયો સાંભળો, અજ્ઞાનમાં કેમ જાઓ દુખી;
 જન્મ થયા પેહેલાં પ્રભુએ, કેવી અગાઉથી કીધી ખુબી. ૪

આપણું કપટ આપણું નહીં દેખીએ જાણે છે કરુણા કીરતાર;
 વિષયમાં ગુમાવી બેઠા, મનુષ્ય જન્મ મુઘો અવતાર. ૫
 નીકા તથા અજ્ઞાન છોડે, તો જીવમાં સુખીયો થાય;
 દત્ત નીમી ગાય મોરારી, નીતીથી સદગતી થાય. ૬

ગાયન રફ મું.

સાસુ અને વહુવારનું.

ચેતોને અજ્ઞાની લોકો, ઉંઘમાં દહાડા જાય;
 આરે અવસર વીત્યાં પછી, પસ્તાવો ઘણો થાય.

કરમહીણારે ઉંઘમાં દાહાડા જાય.

અમૃત મુકીને તું તો, ઝેર પીવા ધાય;
 નીતીને તો ખોઈ બેઠો, અનીતીથી ન ધરાય. ૪

બાપ સામે બહુ બોલે, માનું ધાર્યું કાંઈ ન થાય,
 બેઝરું ધરતું ધરચી કરે ત્યારે, ગુડા ગળી જાય. ૫

વહુ તો બોલકી બહુ, સાસુ દબાઈ જાય.
 છેટે બેઠી અન આપે, સ્વાંન રૂપે જાય. ૬

સાસુ વહુનાં ચરીત્ર તો સુણો દીલની માંચ;
 બે દીકરાની વહુને, સાસુ મારે ધરની માંચ. ૭

વહુવારું બાવાં માગે, ત્યારે ડોશી બહુ દલાય;
 તાણું તો કોઠાને વાસે, આપે ઘોટલું ખાય. ૮

નું માનું ખાવો જાય ત્યાં, સાસુ ફેખી જાય;
 અપલાધને વંદુ બેસે, શું કરો ઘરની માંય. ક.
 જેઠાણી કહે દેરાંણીને, શો કરવો હવે ઉપાય;
 જેઠાણીનું વચન સુણી, નાંની વહુ બોલી ત્યાં. ક.
 કાલે આપણી સાસુ તો, કાંણે જાવા જાય;
 વેહેલાં ઉઠી સાસુ બોલ્યા, વહુ સુણો દીક્રની માંય. ક.
 કાલે જાવું કાંણે જાવા, રેહેજો ઘરની માંય;
 વહુ કહે સતે બધું, રેસું ઘરની માંય. ક,
 તમે આવશો ત્યાં સુધી, રેહેસું ઘરની માંય;
 સાસુ તો કાંણે ચાલ્યા, વહુવે સાંકળ દીધી ત્યાંય. ક.
 નાની વહુએ લોટ ચાળ્યો, મોટી સીરો કરવા જાય;
 સીરો તો તૈયાર કીધો, ખાવાનો કરે ઉપાય. ક.
 કરમ હીણું રે.....સીરો કેવો ખવાય;
 બમણું જોડાં ભુલી ગયાં, આવ્યાં ઘર છે જ્યાંય, ક.
 ઉઘાડો કમાડ રાંડો, શું કરો ઘરની માંય.
 નાની વહુએ ખાવા માંડયું, મોટીએ કયો ઉપાય. ક.
 વોયવોય લખકાવ્ય, દરદ પેટમાં થાય,
 કરમ હીણુંરે, સીરો નહીં રે ખવાય; ક.
 સાસુ તો શોકમાં પડ્યા, આ વહુ શું થાય.
 વોયવોય લખકાવ્ય ક્યાંથી આવી વહુનો જીવ જાય. ક.
 વોયવોય લખકાવ્ય, ક્યાં સુધી રહેશે જીવ મારો જાય;
 નાની વહુ ક્યાં ગઈ તું, લખકાવ્ય સાસુ ખોટી થાય. ટ.

કરમ હીણાંરે સીરો નહી ખવાય;
 નાંની વહુએ હાથ ગાથ્યા, પછી સાસુ સુખીયાં થાય. ક.
 દત્ત નીમી મોરારી ગાયે, સાસુને ચેતાવ્યાં ત્યાંય;
 અઢલ હીણાં રે ઉંઘમાં દહાડા જાય. ક.

ગાયન ૨૭ મું

(રાગ ગઝલ કવાલી)

કૃષ્ણ કાનુડો બહુ, અટકચાળો કહાવે છે.
 જેમ જેમ કાલુ બોલે, તેવું માતાને બાવે છે. ટેક.
 પારણામાં પ્રભુ પોઢાડયા, માતાવલોણું વગોવે છે;
 ચુલે દુધ ઉનું મુકયું, કાન માતાને ધાવે છે. કૃ.
 દુધ હતું તે ઉભરાયું, જસોદાજી જોવા જાય છે;
 અલબેલાએ ગોળી ફેાડી, ખુણામાં માંગણુ ખાય છે. કૃ.
 જસોદા આવ્યાં ગોળી પાસે, કાંનજી ખુણે સંતાય છે;
 ક્યાં ગયો અરે ધુતારો, ખુણે બેસી ખાય છે,
 માતા ગોળી મેં નથી ફેાડી, એં એં મને રોવરાવે છે;
 મોરારીના શ્યામ શામળીયા, પ્રભુ ફન્દ કેવા કરે છે. કૃ.

ગાયન ૨૮ મું.

(રાગ કવાલી.)

નેતરૂં લઈને માતાજી, કાનુડો ખાંધવા જાય છે;
 જેમ નેતરૂં તાંણી ખાંધે, તેમ દુકું થાય છે;

તોરડાં છુટયાં ને માતા થાક્યાં, વેત દોરડે બંધાય છે;
 બ ડહીએ પ્રભુને બાંધ્યાં, હવે તું ક્યાં જાય છે. ૧
 ઉગલ્લો લઈ પ્રભુ નાઠા, દરવાજે નાનાં જાડ છે;
 જમલા અરબુનના જાડ પાડયા, બેઉનો મોક્ષ થાય છે. ૨
 જન્ત ઉધારણ લીલા કરે ગોકુળમાં આનન્દ થાય છે;
 ઘણાં ચરીત્રો કરતા પ્રભુ, ગોકુળ મોટા થાય છે. ૩
 રોળ કળા અંસ અવતાર છે, મોરારી મુખે ગાય છે;
 પ્રેમે જે કોઈ વાંચે સાંભળે, વૈકુંઠ વાસ થાય છે. ૪

ગાયન ૨૯ મું.

રાગ ભૈરવી.

પાંસલડી ક્યારે વાગી, ગોપીયો ઉંઘમાંથી જાગી રે;
 વાલો મારો વીણાં વગાડે, ગોપીયો વ્યાકુળ થાય;
 એક સુરતાએ સુણી વીણા, ભુલી ઘર બંધાય.
 વ્યાકુળ વૃજની નારી, બાળ બચ્ચા મેડ્યા વીશારી. ૧
 મધરાતે મોહનને મળવા, ગોપીયું ચાલી જ...ય;
 કોઈ વચ્ચેથી અબાજા વચ્ચે, પ્રભુ સમરતી જાય;
 કાંઈક રહી ઘરમાં, ઘણી ચાલી વનમાં. ૨
 ગોપીયોને વાલો કાન મળ્યા, ગોપી જાઓ તુમ ઘર જ્યાંય;
 મારા બોલાવ્યા વીના જો, આવે વનની માંય;
 તમારાપતી વઢે અમને, વારે વારે શું કેવું તમને. ૩

અમપતી વહાલા, અમો રહીશું તમારી પાસ;
તમારા વીણુ ધાનજી અમો, આઠે પોહાર ઉઠાસ;
જન્મોજન્મ દાસી તમારી, પ્રેમે ગુણ ગાય મોરારી. ૪

ગાયન ૩૦ મું.

રાગ ભૈરવી.

કૃશ્ન અવતારી કેવા લાગે અમૃત પાન જેવા;
કૃશ્ન કીરતાર ભજી દ્યો, આ ભવમાં સુખીયો થાય.
જો રામ કૃષ્ણ નહીં ભજો તો, એજો અવતાર જાય;
આવ્યા છે લાવ લેવા, જાશે ખાલી કોથળી જેવા. ૧

અવતાર ધારી છે પ્રભુ, ગોકુળ મથુરાં કર્યો ઉધાર;
નન્દ યસોદાને લાડ લડાવ્યા, કર્ણાના કીરતાર.
ભઠતોના કારજ સાધ્યાં, પ્રેમે અમૃત પાન કીધાં. ૨

ગોકુળ મથુરાંને છોડી, દુવારકાં કીધો વાસ;
છપ્પનકોટી જાદવ રમાડી, પછી કીધો નાસ.
ભકતોકાજ અવતાર ધરે, દુષ્ટજનનો નાશ કરે. ૩

ભાવેથી ભજી લેજો, આવ્યો મનુષ્ય અવતાર;
પ્રમ લક્ષણા જે કોઈ ભજશે, ઉત્તરમે ભવપાર
મોરારીના શ્યામ મળશે, વેહેલો વઇકુંઠ વાસ મળશે. ૪

ગાયન ૩૧ મું.

(રાગ કળ્યાણી ગઝલ ભેરવી.)

સારા ગુણને ગ્રહણ કરવા, અવગુણ દુર તજવા;
 ક્રોધાદીક છે આ ગુણ કરતા, દુષ્ટજનને પરા કરવા. —ટેક.
 ભલાઈ પોતાની છોડવી ન, બુરો બુરાઈ કરશે;
 ભલાઈનો ભાવ ચડશે, બુરો અપજસી થશે. ૧
 કુસંગ દુરવો નહી, જુગટે ખાણ છોડવી;
 પર ત્રીયાનો સંગ છોડી, દુષ્ટ નારી દુર કરવી. ૨
 નીત્ય પોતાના ધર્મને, પાળવો સ્વતંત્ર પ્રેમથી;
 શુભ મતીમાં ચીત રાખી, બુધી અવરમાં સાર નથી. ૩
 પરનારી નરક ખાણ છે, સંગ તેથી છોડવો;
 દત નીમી ગાય મોરારી, શુભ સતસંગ કરવો. ૪

ગાયન ૩૨ મું.

(રાગ બલીહારી રસીયા સુંદીર શ્યામ હો.)

જીવ સુભાગી જોને જાગી, આયુષ્ય બચરે;
 મનુષ્યા જન્મ ક્યાં મળેરેણ.
 ગર્ભવાસમાં હરીસે કર જોડી ખોલોણ, દયા કરી પ્રભુએ
 પડદો ખોલ્યોણ;
 તે દહાડા કેમ ભુલ્યો, મુરખ ગમારે. મનુ
 જન્મથી થયા પછી ખાલી આવ્યોણ, મેડી મેલાતો તુને
 નજરે અતાવ્યોણ;

તેમાં ગયો તું ભુલી મુરખ ગમારે, મનુષ્યા જન્મ કેમ મળેરે.
છતે છકી ગયો શું સંસારમાં મોયો, નર તન મનુષ્ય તે
એળે મોયો.

મમતામાં ગયો કુલી...મુરખ ગમારે. મનુ०

આરે દેહ છે ઘડી એકનો, મીથ્યા પોટલો લે સીદ પાપનો;.

અવળે ધંધે ધાયો, મુરખ ગમારે. મનુ०

દત્ત નીમી મોસારી ખોલ્યા, અંતરના પડદા સતગુ-
રૂએ ખોલ્યા;

સતગુરૂ ઉતારો ભવપારે. મનુ०

ગાયન ૩૩ મું.

(રાગ કબ્બાલી ગઝલ ભેરવી.)

મોયો શું સંસારમાં, ચેતને તું પ્રાણીરે;
વીનાસી છે કાયા તારી, કુટે જેમ ધાણીરે;
કરી લે શુભ કમાણી, મીથ્યા આ સંસાર જાણી;
સાચા સતગુરૂ જાણી, ખોટી તજ વાણીરે. ૧

વીશ્વાસ રાખ્ય પ્રાણી, આસા ત્રણા મીથ્યા જાણી;
પુરવની સારી કરણી, પામ્યો નર તન પ્રાણીરે. ૨

જન્મ મારગ કઠીણ જાણી, હેતે ભલ્ય સારીંગ પ્રાણી;
વીષય મુખ ઝેર જાણી, પીલે અમૃત પાણીરે. ૩

સેવા ભક્તો ઉત્તમ જાણી, રસના ઇંદ્રી તલ્ય પ્રાણીરે.
દત્ત નીમી ગાય વાણી, જોળખ્યા સારીંગ પ્રાણીરે. ૪

ગાયન ૩૪ મું

(ભજન. મહાથો મનુષ્ય જન્મ અવતાર માંડ કરીને,)

આવ્યો ત્યારે કાંઈ ન લાવ્યોજી, ખાંધી મુંડીરે હાથ;
હું અહીં ને તમેરે ઉમાં, કહી સમરતો નાથ.
ખાલીરે આવ્યો, લેવો તો ઘણો લાભ કાંઈ નવ ફાવ્યો;
તેથી હરી ગુરૂ સંભારજી. ૧

ખાળપણમાં ખડુંતું ખડીયોજી, અને ભીડી રહ્યો ખાથ;
છળકપટથી ખન્યો ધુતારો, કાંઈ નવ આવ્યું હાથ.
વૃદ્ધમાં ફાવ્યો, માયાના મદમાંય ખડું તું ફાવ્યો;
તેમાં કેમ ઉતરે ભવસારજી. ૨

માથે કાળ આવી પોર્યોજી, અને પડીયો જમને હાથ;
લાળ લીંટ ને ચાલી વીણા, રૂવે કુટુંબનો સાથ.
જમપુરી ચાલ્યો, નવ લીધું હરીનું નામ કુસંગમાં માલ્યો;
તેમાં દુખનો ના આવ્યો પારજી. ૩

કાકા કુટુંબ ભાઈ ભત્રીજાજી, તે તો ના આવે સાથ;
દત્ત નીમી ગાય મોરારી, સમરો વીશંભરનાથ.
કરેણા કરશે ભવખંધન, છુટી બચ ભાગ્ય ભળશે;
તેથી ભજી લ્યોને કીરતાર. ૪

ગાથન ઉપ મુ.

(ભજન રાગ ઉપરના.)

કીરતાર કરેણુ કરેણુ, અને છુટે જમનારે પાસ;
 નહી ભજે તો! અતે તમે, ખાસડાં ખાસ્યો ખાસ.
 સવેળા ચેતોને, ચેત્યા સુખી સદાય દુસંગ છોડોને;
 જેથી જુગમાં કીરતી થાયણ. ૧

કીરતી કરો હરીને સંભારેણુ, ખરી વસ્તુનો કરો તપાસ;
 સદા આનંદથી ભક્તીરે કરો, સુમરો સ્વાસોસ્વાસ,
 પાપ તો ટળસે, સંમર્યા સોઈ નર પાર ભાગ્ય ભગશે;
 તેથી સમરો રૂઢીયા માંયણ. ૨

પથરા ડોરી અંદર રહીએણુ, તોય મરણની આશ;
 પશુરે પંખી પ્રાણી માત્રનો, અતે થાશે નાસ,
 વીચારી જોને મરણુ ભમે, તુજ માંથે સમરી લેને;
 આયુસ ઓછું થાયણ. ૩

આયુસ સર્પ આદ્યું જાયણુ, અને કેમ ફેરે ઉદાસ;
 દત્ત નીમી ગાય મોરારી, આતમનો કરો તપાસ.
 ખડ પડસે આતમની કરો ઝોળખાંણુ હીરલો જાસે;
 આતમથી મોક્ષ પળાય ણ. ૪

ગાયન ૩૬ મું.

(ભજન જેસળનો બળના રાગનું.)

આયુષ્ય તારૂં સંભાળ, શુભ જીવ આયુષ્ય તારૂં સંભાળરે;
 ઉંઘમાં દીવસ ગુમાવીયા, ઓ પ્રાણીરે એમ આતમ કેછેજી.
 સારૂં દેખીને આવ્યો કાયા રાણી, સારૂં દેખીને આવ્યોરે;
 અનરથ નહીં, જોવાયરે, એ પ્રાણીરે આતમ કે છેજી. ૧
 ચોવીસ ખોતેરી નાર કાયા રાણી, ચોવીસ ખોતેરી નાર;
 પાંચ પુરૂષ રખવાળ છે, ઓ પ્રાણીરે આતમ કેછે. ૨
 પાંચ પુરૂષ ત્રણ નાર કાયા રાણી, પાંચ પુરૂષ ત્રણ નારરે;
 એક પુરૂષ રખવાળ છે, ઓ પ્રાણીરે આતમ કેછેજી. ૩
 ઇગળા પીગળા નાર કાયા, રાણી ઇગળા પીગળા નારરે;
 અંદર સુરજ રખવાળ છે, આ પ્રાણીરે આતમ કેછેજી. ૪
 ત્રવેણી ગંગાના ઘાટ, કાયા રાણી ત્રવેણી ગંગાના ઘાટરે;
 કેજી પુરૂષ પીનાર છે, ઓ પ્રાણીરે આતમ કેછેજી. ૫
 પીંડ બ્રહ્માંડમાં રહ્યો, કાયા રાણી પીંડ બ્રહ્માંડમાં રહ્યોરે;
 નગારાં નીશાંન વાગી રહ્યાં, ઓ પ્રાણી એ આતમ કેછેજી. ૬
 મુન્ય શીખર ભરે વાસ, કાયા રાણી મુન્ય શીખરપર વાસરે;
 જગદગ્રજ ન્યોત્યો આલી રહી ઓ પ્રાણીરે આતમ કેછેજી. ૭
 ગુરૂ પ્રતાપે ગાય મોરારી સંતો ગુરૂ પ્રતાપે ગાયરે;
 સંતોષે સત્ય સ્વામી મળે, ઓ પ્રાણીરે આતમ કેછેજી. ૮

ગાયન ૩૭ સું.

(ભજન રાગ ધીરાના પદનો.)

આશા તૃણા અમરરે, તૃણા કોઇની દુટ્ટી નહી. ટેક.
 આશા નીરાસારે, મમતા બહુ દીલ મહી;
 આ દેહ વીનાસ છે, કોઇને નહી આવે કામ;
 ભક્તી વીનાના નર; પશુને સમાન,
 ખરાને કર્યા ખોટારે, સમજ્યો નહી હૃદય માંહી. આ.
 સમજુ નર સેજે તર્યા, અજ્ઞાની અથડાય;
 સત્ય ઇસની સેવા કરે, કામના ટળી જાય.
 કામ ક્રોધ ટળેરે, સત્વગુણ પ્રવેસે સદા. આ.
 અક્ષય પ્રભુને ભજે, ન આવે જમનો ત્રાસ;
 સત્વ ગુણથી મળે, મોક્ષ ધામ નીવાસ.
 ફેગટ ફેરા ટળેરે, નવ આવે ચોરાસી મહી. આ.
 સારી કરણીથી, આવ્યો મનુષ્ય અવતાર;
 શુભ મતીથી શુભ ગતી, પાંમે પદારથ ચાર.
 ગુરૂ દત્ત ચરણે બોલ્યોરે, મોરારી પ્રેમ મહી. આ.

ગાયન ૩૮ સું.

(રાગ કવાલી)

શુભ કરી લેને કરણી, અવતાર પામ્યો ધરણી;
 નહી જો ભજન કરે તો, પડીશ તું વૈતરણી.

જમ મારગ કઠીણ જાણી, હુખી બહુ થાય પ્રાણી;
 તારો કાળ તુજને ખાસે, વીચારી જોને પ્રાણી. ૧
 અમૃતને અગણું કરે, ઝેર પીવે છે કેમ જાણી;
 અજ્ઞાનમાં કેમ ઘેરાયે, ધારને ધીંગો ધણી. ૨
 કાળ ચક્રમાં કોઈ નથી રહ્યું, નવ રહી કાંઈ એધાંણી;
 રાવણ જેવા આદ્યા ગયા, જોને સતી મનોહરી રાણી. ૩
 અદ્ય આયુષ છે આ, પાણી પરપોટા ના સમાન છે;
 દત્ત નીમી ગાય મોરારી, આશા ત્યાં નીવાસ છે. ૪

ગાયન ૩૯ મું.

(ભજન.)

વેરાગી બનુ વીશંભર નામમાં, એ તમારો આધારરે;
 પ્રેમનો ખ્યાલો ગુરૂજી નામનો, કીધા અમૃત આધારરે. વે.
 અંતરના પડદા ખોલીયા, કૃષ્ણ કરી કીરતારરે;
 પ્રેમ જોગન કાયા બની, આતમ જન્યો વેરાગરે, વે.
 માયાનાં આવરણ હવે દુર કરો; માયાનો ના આવે પારરે.
 માયામાં આતમ ગુપ્ત થયો, જેમ અગ્ની કાષ્ટની માંયરે, વે.
 મોહ જાળ જો પ્રભુ દુર કરો, તુમ વીણ નથી આધારરે;
 અંત સમે આવો શાંમળા, કરવા મોરારીનો ઉધારરે. વે.

ગાયન ૪૦ મું

(ભજન.)

અલેક જગાવું તમારા નામનો સતગુરૂ તમારો આધારરે;
 આધાર વીનારે મળ્યાં કેમ રેવે, મછીને વારીનો ખ્યારરે. અ.
 આધાર વીના દેવળ કેમ રહે, દેવળ સ્થંભ આધારરે;
 ધરાને આધાર સેસાધનો, વૃક્ષને ધરાનો આધારરે. અ.
 આધાર ખરો ગુરૂ નારાયણનો, ગુરૂ વીના કોણ તારે પારરે;
 સુક્ષ્મ સ્વરૂપે આતમ રહ્યો, દેખું આતમ આધારરે. અ.
 સમજી નર સંતોસે ફરે, અસંતોસી દુખીયા માંયરે;
 ગુરૂ દત્ત નીમી બોલીયા, બોલ્યા મોરારી પ્રેમ માંયરે. અ.
 સાખી.

સમજી સમજે શાંતમાં, મુરખ કરાવે વાત;
 જેને ઈશ્વર બોળખ્યા, તે જાણે સાક્ષાત.

ગાયન ૪૧ મું.

(ભજન.)

જે કોઈ સનાતનમાં બળે; તેના ભવના પ્રાક્ષીત ટળે,
 ગુરૂ જ્ઞાન મારગમાં ગળે, અવર કામના સર્વ ટળે,
 આદીનારાયણ નામ અવીચળ, તે કેમ ટાળ્યાં ટળે;
 આદીનારાયણ છે વીશંબર, બહુએ તો ભાગ્ય બળે. જે.
 સમજી નર સંતોસમાં ફરે, અજ્ઞાની બહુ બળે;
 રતન દુઃખી હોય અભીમાની, વીના અગ્નીએ બળે. જે.

દામ ન મોડે ચાલે મરોડે, કુસંગમાં જઈ લખે,
પારકું દેખીને દાઝવા કરે, તેને જમના જુતાં જડે જે.
ભલે કોટી ઉપાય કરીએ પણ, લેખ ટાળ્યા નહીં ટળે;
ગુરુ દત્ત નીમીત્ત ગાય મોરારી, સંતોસે સુખ મળે જે.

ગાયન ૪૨ મું.

(રાગ ભજન.)

મન વીષયમાં રડવડે, આતમ ગાત્યો ક્યાંથી જડે—ટેક.
આશા તૃષ્ણા દુર કરે તો, ચીધો રસ્તો જડે;
ગુરુ વીના મીથ્યા ભમે સૌ, કોટી કલ્પ આથડે. આ.
સત્ય વચન છે સૌ મોટું, અસત્ય આયુષને નડે;
વીશ્વનાથને નહીં લખે તો, જમનો માર્ગ જડે. આ.
આજ પંપાજ છોડી દઇને, ખોલે ખજાં પડે;
ઇંગળા પીંગળા સુશ્લેષ રહી, આતમ મારગ જડે. આ.
કાળ ચક્ર માથે ફરે છે, જેમ નગારાં ગડગડે;
ગુરુ દત્ત નીમી ગાય મોરારી, વાયદો આળ્યો અડેકડે. આ.

ગાયન ૪૩ મું.

(રાગ ભજન.)

જે કોઈ ભક્તી મારગમાં લખે, તેની કામના સર્વે ટળે;
ભક્તી માગેરમમાં પ્રેરિલાહ લગીયા, માયામાં મન નવ ચળે;
સવરી સુતામા ધ્રુવ અમરીષે, સમર્થા પળે પળે જે.

કુંજરને જ્યારે કુંડે પકડયો, કુંડ ખીચે છે જળે;
 હે હરી એક નામજ લેતાં, કરત તેનું ટળે. જે.
 પાંડવની વાળે સહાયતા કીધી, સમર્થા પળે પળે;
 કષ્ટ વેઠ્યા વીણુ શ્રેષ્ઠ ક્યાંથી, શ્રેષ્ઠમાં સુખ મળે. જે.
 લાખાગૃહમાં પાંડવ હયા, લાખાભુવન બળે;
 ગુરૂ દત્ત નીમી ગાય મોરારી, ભક્તીથી કષ્ટ ટળે. જે

ગાયન ૪૪ સુ.

(રાગ ભેરવી.)

ભજ ગોવીન્દા તું હરી, સાહાય કરશે શ્રીહરી;
 જેના નામે દુઃખ બળે, તેને કેમ તજ્યાં બળે;
 સુખ થશે દુઃખ જશે, સાહાય કરશે શ્રીહરી. ભ.
 કીધી પુર્વની સારી કરણી, અવતાર પામ્યો આરે ધરણી;
 ભજ લે પીયારે અંતર વીચારે, રસ્ના ઇંદ્રી દુર કરી. ભ.
 ભજ લે ગરૂડાના ગાંભી, છે જસ જુગમાં બહુનામી;
 ભાગ્ય ભળશે દુઃખ ટળશે, છોડી દે તું પર ચારી. ભ.
 સંત સમાગમ કરી જોને, શાસ્ત્રનો સાર નીચોવી જોને;
 પાછળ શું રહેશે તે શું કે છે, મોક્ષદાતા છે હરી. ભ.
 ગુરૂ વીનાં ગમ નહી પડે, અંધાં જીમ ચડે પડે;
 ગુરૂ વીના જે રહેશે તે કેમ તરસે, પ્રેમે ગાય મોરારી. ભ.

ગાયન ૪૫ મું.

(રાગ કવાલી ગઝલ લેરવી.)

હરીહર નામ લેતાં, બંધન છુટી જાયરે;
કાળ ક્રોધ મોહ મટી, સત્ય નીતી થાયરે.
દુષ્ટ બુધી અહંપદ, દુર સર્વ જાયરે;
સત્ય ચીત સત્ય સ્વામી, મોટીમાં લઈ જાયરે. હ.
હરીહર મોક્ષ દાતા, અવર નહીં જુગ માંયરે;
હીરો મુકી પથરે પડસે, નીચે નરકે જાયરે. હ.
સંસાર સાગર અસાર બાણી, નહીં માયા રૂઢે માંયરે;
દત્ત નીમી ગાય મોરારી, જ્ઞાને મોક્ષ થાયરે. હ.

ગાયન ૪૬ મું.

(બજન ધીરાના રાગનું.)

કેણુ રંક રાયારે, પ્રભુ દ્વારે એક સહુ;
સંસારમાં જુદાઈરે, અલલક ઘેર એક સહુ. કે.
સાખી.

જુદાઈ જુઠં અસત્યમાં, સત્યે સુખીયો થાય
સત્ય વચન આધીનતા, તેથી પ્રભુ વશ થાય.
સત્યે તરીયા અનેકરે, અનીતીએ દુખ્યા ગહુ. કે.
એક વચને એક મને, પ્રાણી સુખીયો થાય;
સન્તોષ વીના સઘળું કામું, સમજણમાં સુખ થાય.

સમજુસે જે તરીયારે, વણુ સમજે અથડાય બહુ. કે.
 સમજણુ તો શુકદેવને, સંસારથી ન્યારા થાય;
 પ્રેમલાલ પાર ઉતયો, હીરણ્યાકંસ દુશ્મન,
 સમજ્યો નહીં દુર્યોધનરે, જુગમાં અપજસા બહુ. કે.
 સમજી સમજે સાંનમાં, મુરખ કરાવે વાત;
 જેને ઇશ્વર જોણખ્યા તે જાણે સારાત.
 વારે વારે શું દેવુરે, જાની મુઠ કેમ બહુ. કે.

ગાયન ૪૭ મું.

(રાગ કવાલી ગઝલ લેરવી.)

સત્ય ભક્તી પ્રેમે કરી, વીશ્વ ભજવા પ્રેમથી;
 મનુષ્ય મુંઘો છે અવતાર, દાર્ય કરવું પ્રેમથી. ટેક.
 અનેક જન્મ રતી રતી પુન્યે, ભવીષ્ય ભેળું થાય છે;
 તે પુન્ય અવતાર મનુષ્યનો, એણે અવતાર જાય છે. ૧
 નીરમળ જળ નીર મુકીને, ગંધાતા સરોવર પેસે છે;
 અમૃત લોજન મુકીને, ઉચીસ્ટ લોજન ધરે છે. ૨
 અભય સ્થાન છોડીને, ભય સ્થાનમાં જાય છે;
 કંચન આસન છોડીને, વીસ્ટાપર કેમ જાય છે. ૩
 શીતળ તરૂં છાંય મુકીને, જાતણે બેસવા જાય છે;
 પુષ્પ મુગંધીત મુકીને, જોખર મુગંધે ધાય છે. ૪
 દ્રસ્ટાંતમાં સીધાંત સમજી, ઉત્તમ દ્રષ્ટી દીપાવે છે;
 દત્ત નીગી ગાય મોરારી. નીરમળ મુકી થાય થાય. ૫

ગાયન ૪૮ મું.

(રાગ ભજન.)

કહીણ કુળજીગ તો કંવાય, મનુષ્યથી સાધન કાંઈ નવ થાય,
નર તન એળે અવતાર જાય, પ્રાણી એતો દીલની માંય;
આ દેહે પ્રભુ ભજાય, ભક્તી કરે અક્ષય થાય;
મમતા છાડી દયો મીથ્યા, અંતે પ્રભુ કરશે શ્યામ. પ્રા.
કાકા કુટુંબી કહેવાય, અંતે કોઈ નહીં રહાય;
એ દહાડા રોઈ અગા થાય, સ્વાસ્થીયા તે કહેવાય. પ્રા.
આ દેહે સદગતી થાય, એ અચળ પદવી પમાય;
અક્ષયવાશી પ્રાણી થાય. જમરાજથી છુટો થાય. પ્રા.
એતના નર સુખી સદાય, અસંતોષી દુઃખીયો થાય.
ગુરૂગમે મોરારી મુખે ગાય, સતગુરુ કરજો રહાય. પ્રા.

ગાયન ૪૯ મું.

(રાગ ભજન.)

નીતી રાખો દીલની માંય, પ્રભુ કરસે રહાય;
શાન્તી રાખો દીલની માંય. અંતે વીજય તેનો થાય. ની.
નીતી એ ગુહું નવ ખોલાય, નીતી એ સત્ય વચની થાય;
નીતીથી ધન્ય કમાય, કુશળ કુળમાં દેખાય. ની.
નીતી એ કેવી ખુદી થાય, નીતી કાળ કોવેન ખાય;
મોહ મદ આદ્યો જાય, અન્તે સદગતી થાય. ની.
નીતી છગ કપટને ખાય, નીતીએ વીષય તજાય;
નીતી એ અંતે સુખીયો થાય, ગુરૂગમે મોરારી મુખ ગાય. ની.

ગાયન ૫૦ મું.

(રાગ ભજન.)

અનીતીથી આયુષ્ય ઓછું થાય, અનીતીએ જન્મને વશ થાય;
અનીતીએ નરકમાં પઠાય, નીતી રાખેો દીલની માંય. ની.
અનીતીએ શત્રુ ઝાઝા થાય, અનીતીએ કુળ ઉજડ થાય;
નીતી વીના બહુ અથડાય, તેની કોઈ નવ કરે સહાય. ની.
અનીતીએ ભીખારી બની જાય, મરણને શરણ થાય;
જન્મદુતથી ઘેરાય, અકળાતો નરકે જાય. ની.
રાખવી નીતી દીલની માંય, આવરણ નાવે તેને કાય;
સંસારમાં સુખીયો થાય, ગુરૂજમે મોરારી મુખે ગાય. ની.

ગાયન ૫૧ મું.

(રાગ ભજન.)

પુર્વના સારા સંસ્કાર, આ ભવ આવીયો અવતાર;
પ્રેમે ભજી દ્યો કીરતાર, પ્રભુ ઉતારે ભવપાર પ્ર૦
શાસ્ત્ર કરે છે પોકાર, મનુષ્ય ચેતો નરને નાર;
પ્રેમે ઉતારે ભવપાર, મીઝ્યા છે આ સંસાર. પ્ર૦
દેવતા વીનવે વારંવાર, તોય નવ મળ્યો નર અવતાર;
અવસર ના આવે વારંમવાર-દુર્લભ દેવને અવતાર. પ્ર૦
મમતાનો નાવે પાર, એળે જાય છે અવતાર;
મોરારી વીનવે વારંવાર, ભાવે ભજો સરજનહાર. પ્ર૦

ગાયન ૫૨ મું.

(રાગ ભજન.)

એડલી ઉતારો ભવપાર, તુમ વીણુ નથી કોઈ આધાર;
વીનવું વારંવાર, સાચા તમે છે કીરતાર. એ૦

માયા અપરમપાર, તેમાં આપ્યો નર અવતાર;
 તૃષ્ણાનો નાવે પાર, વીષયમાં ગુમાવ્યો અવતાર. ઝે.
 ઝાંઝુવાના જળનો નહીં પાર, તૃપ્તી પામ્યા નહીં લગાર;
 મમતા રૂઢેમાં અપાર, સંસાર સમુદ્ર છે ક્ષાર. ઝે.
 જાગીને જોયું નહીં લગાર, મીઠ્યા ગુમાવ્યો અવતાર;
 સતગુરૂ તમારો આધાર, અરજી સુણજો કીરતાર. ઝે.
 ઘણાના કર્યા છે ઉધાર, ભક્તોના છે પાલણુહાર;
 પ્રેરેલાદ દુભાયા અપાર, નરસીંગ ધર્યો છે અવતાર. ઝે.
 અજામીલ પાપીનો પોકાર, આદીનારાયણ આધાર;
 વીઢેહીને ઉપદેશ દેનાર, હરીહર બ્રહ્માનો અવતાર. ઝે.
 ખત્રી ઘેર લીધો અવતાર, સતીને હૃદય હરખ અપાર;
 ભક્તોને દયા તો કરનાર. નીતી પ્રીતી કરનાર. ઝે.
 સાચા ગુરૂનો આધાર, ગુરૂ વીના કોણ તારે પાર;
 વીધી મીઠ્યા ન થનાર, ગુરૂગમે ગાય છે મોરાર. ઝે.
 બેઠલી ઉતારો ભવપાર:

ત્રણું મુરખ ને ખટ ભુજ, ઉપવીત દોનું શરણ;
 દત્ત ગુરૂને સુમરતાં, ન હોય જન્મ મરણ.

ગાયન ૫૩ મું.

(રાગ હોરી.)

કેનો સંગ કરીએ, સત્યનો સંગ કરીએ;
 નીર અભીમાની સત્ય સ્વામી, સત્વગુણીનો સંગ કરીએ.
 કુટીલતા કુર અભીમાની, લોભી કામી પરહરીએ. સ.

અતી દયા જેને દીલમાં, નીગાધારીસે વીચરીએ;
 આણુવોધાસુ હોય આળસુ, મન કપટીને પરહરીએ. સ.
 એક દ્રઢતા નીતી કુળવંતા, એક વચનીનો સંગ કરીએ;
 અતી જળડતો હોય દુરાચારી, અસંતોસી પરહરીએ. સ.
 હોય સતસંગી સુરતા લાગી, એક ધણીનો સંગ કરીએ,
 ઇંગળા પીંગળા સુક્ષ્મભણાં નારી, ભાનું ચન્દા ચીત ધરીએ. સ.
 ઓહંસોહં ઝણુરણુકારા, ધીગા ધણીસે ચીત ધરીએ;
 દત્ત નીમી ગાય મોરારી, અવર ચીત નવ ધરીએ. સ.

ગાયન ૫૪ મું.

(રાગ હોરી.)

ભજન કરી હ્યો ભાવે, જાવું એક દીન મેલી;
 સુના દેવળમાં આવ્યો હંસો, આશા પ્રીત જાંધેલી.
 ખરા ખોટાનું કરી પારખું, નાસે પાંજરું મેલી;
 પ્રીત આશા જાંધેલી, જાવું એક દીન મેલી. ૧
 પરનીન્દા પરધન પ્રીતી, કાળ ક્રોધ તજે મેલી;
 પાપ પુન્ય તો સંગ આવશે, પડી રહેશે હવેલી સંતો. જા.
 કુટુંબ કબીલા સાથે નહી, સંગ નહી અધેલી;
 સતસંગને શુભ નીતી, કાપો મોહ જાળ પેહેલી. જા.
 આશા નીંદ્રા અને તૃષ્ણા, કોઈની નહી મટેલી;
 દત્ત નીમી ગાય મોરારી, આશા મેલો ઠેલી. જા.

સમાપ્ત.

